

TWENOT

**TWEEDE
NEDERLANDSE
ORGANISATIE VAN
TANKHOBBYISTEN**

DE TANK

177

December 2005

In dit nummer o.a.:

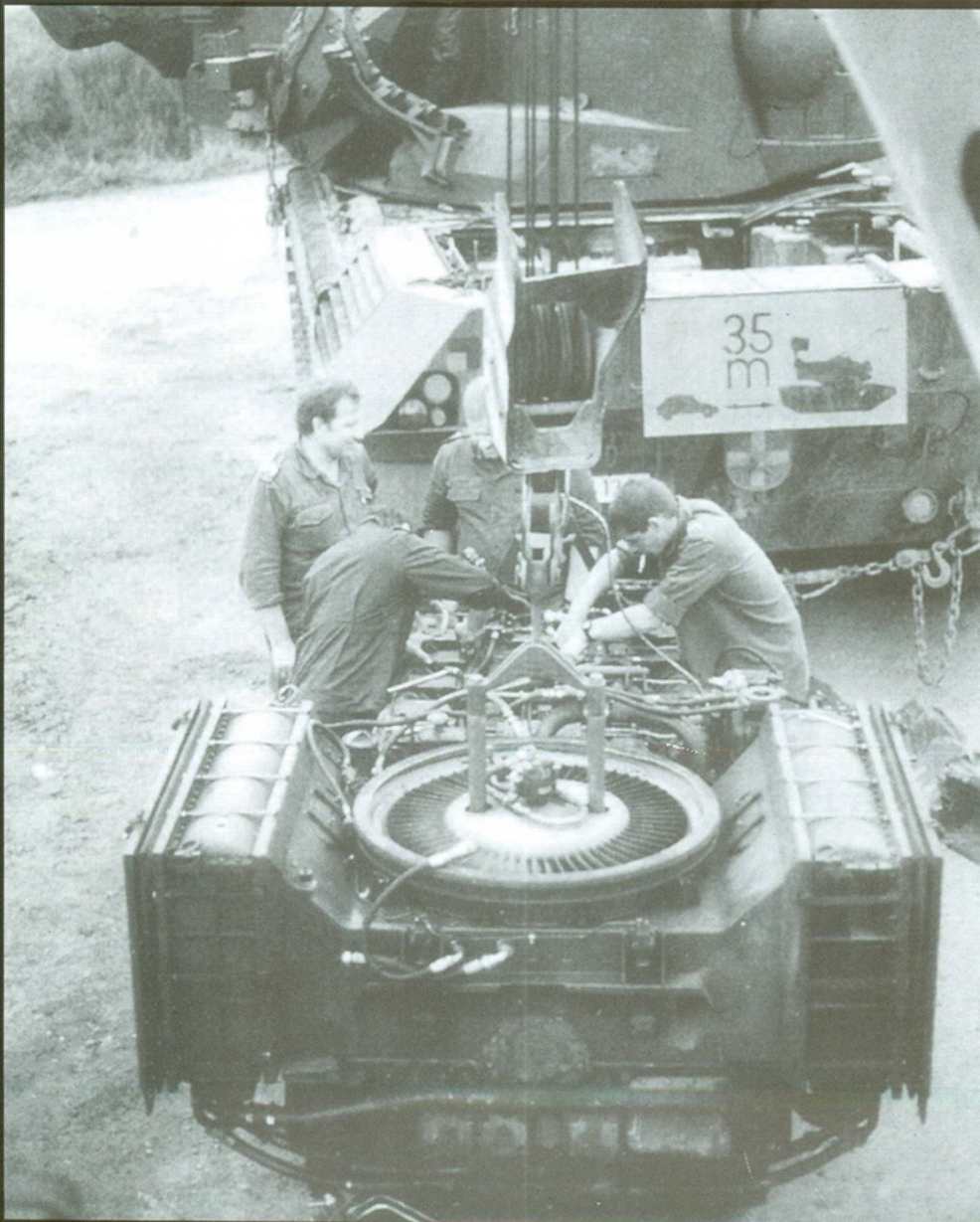
**Bijzondere Duitse
Zware tanks**

Miniart Belgian House

GMC Toolset (3)

**Gepantserde jeeps in
Nederlands Indië**

M1117 "GUARDIAN"

DE TANK

TWEede Nederlandse Organisatie van Tankhobbyisten.

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen. Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Bij aanlevering van copy op discette of per email: Word 6.0

Internet: <http://www.twenot.nl>; e-mail: twenot@twenot.nl; ISSN: 1382-8991

BESTUUR:

Voorzitter

Marc van Etten, [REDACTED]

Vice-voorzitter

Secretaris + speciale activiteiten

Marc Tempels, [REDACTED]

Penningmeester

Kees Blijleven, [REDACTED]

Website

Rob Plas, [REDACTED]

Lid

Jan Willem Stokkers, [REDACTED]

REGIOCOÖRDINATOREN

Noordwest Nederland:

Jan van Veen, [REDACTED]

Noordoost Nederland:

Wim Oldekamp, [REDACTED]

Midden Nederland:

Peter Vierhout, [REDACTED]

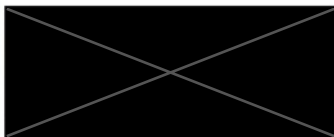
Zuidwest Nederland:

Bert Lindeboom, [REDACTED]

Zuidoost Nederland:

Vacant

SECRETARIAAT

of

Postbus 357
8000 AJ ZWOLLE

REDACTIE

Jan van Veen

Kees Blijleven

LIDMAATSCHAP per kalenderjaar: t/m 18 jr € 11,50; > 18 jr € 14,-; buitenland € 20,50
Betaling op postbank 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL23 PSTB 0003026112 BIC: PSTBNL21)

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.

DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

VERENIGINGSNIEUWS

Verslag 3^e TWENOT bijeenkomst, Sneek, 22 oktober 2005

Algemeen

Wat in vergelijking met andere bijeenkomsten opviel was dat de boel een beetje laat/traag op gang kwam. Het aantal ingeschreven modellen viel in het begin wat tegen en ook het jureren

startte pas tegen 11:00 uur. Volgens de presentielijst zijn deze dag 91 leden en niet leden aanwezig geweest. Er rekening mee houdend dat niet iedereen zich inschrijft, vermoed ik dat in het totaal toch zo'n 150 à 175 personen de bijeenkomst hebben bezocht. Handel en handelaren waren in voldoende mate aanwezig.

AGENDA

17 december	: Regio Noordoost, Ureterp (aanvang 13.30 uur)
18 december	: Regiomiddag Noordwest, Alex v.d. Wetering, Haarlem
2006	
21 januari	: Regiomiddag Zuidwest, OorlogsVerzetsMuseumRotterdam
22 januari	: Modelbouwhappening IPMS Willebroek (B)
28 januari	: Regio Noordoost, Ureterp (aanvang 13.30 uur)
28+29 januari	: Pleins feux sur le maquettisme te Ransart (B)
11 februari	: Bijeenkomst kleinschalige bouwers, Johan Groen, Zeist
12 februari	: 9 ^e Kleine Wereld Modelbouwtentoonstelling Eeklo (B)
18+19 februari	: Modelbouwshow Zeelandhallen te Goes
25 februari	: Open Modelbouwdag, Sneek
25+26 februari	: Truck & Tracks te Folkstone (UK)
4 maart	: 1 ^e TWENOT bijeenkomst, Cavaleriemuseum, Amersfoort
4+5 maart	: 12 ^e Intern. Painting Competition AMSS te Antwerpen-Wilrijk (B)
11+12 maart	: Wheels in miniatuur te Zwolle
25 maart	: Flanders Modelling Festival IPMS Antwerpen (B)
25+26 maart	: Europäische Modellbauausstellung PMCL te Lübeck (D)
25 maart	: IMM Regio 4 Treffen te Wesel (D)
8+9 april	: IMM Jahrestreffen te Berlijn (D)
5 t/m 9 april	: Intermodellbau te Dortmund (D)
15+16 april	: Nationaal Museumweekend
16 april	: 3 ^e NHMV Modelbouwdag te Zaandam
23 april	: Moveleo Model Force '06 te Leopoldsburg (B)
7 mei	: 3. Modellbauausstellung van PMC Siegen te Wilnsdorf (D)
6+7 mei	: Besky Model Kit Show te Kopvernice (CZ)
??	: Open Dagen KL
??	: Bussum Bridgehead
4+5 juni	: Sonderausstellung Modellbau Panzermuseum te Munster (D)
10 juni	: 2 ^e TWENOT bijeenkomst, Oorlogs- & Verzetsmuseum, Overloon
16+17 juni	: Open Dagen Kon. Luchtmacht, vliegbasis Leeuwarden
19 t/m 23 juli	: War & Peace Show, Beltring (GB)
10 september	: KMK Scale World 2005 te Mol (B)
16 september	: IMM Spezialtreffen voor kleine schaal te Reken (D)
7+8 oktober	: DUZI, Wesel (D)
14 oktober	: 3 ^e TWENOT bijeenkomst (TWENOT 30), Mercure Hotel, Bunnik.
21 t/m 29 oktober	: Nationale Modelbouw Manifestatie IPMS te Soesterberg

REGIONIEUWS

Regio Zuidwest

Verslag bijeenkomst in Riel van zaterdag 8 oktober j.l.

Om te beginnen wil ik hierbij de leden van de **BTN (Battle Tanks Nederland)** bedanken voor hun komst naar Riel. Ondanks dat de BTN een

kleine vereniging is (±25 leden) hadden toch acht leden de moeite genomen om naar Riel te komen, waarvan zelfs enkele leden toch anderhalf uur moesten rijden! Hulde voor zo'n hechte vereniging! En dat was maar goed ook, want op vijf leden na schitterde onze honderden leden tellende TWENOT door afwezigheid.

Het dient vermeld te worden dat onze voorzitter, Marc van Etten, aanwezig was, met enkele diorama's en "handel". Verder waren er Arjan van Broekhoven er met "VBM handel" en een mooi diorama van de fameuze FAMO met aanhanger, Hein Oldenkotte met zijn specialiteit 1:72 diorama's, John Simons die een deel van zijn verzameling zelfgemaakte WOII voertuigen in 1:8, bij zich had (allemaal gemaakt van afval!) en natuurlijk ondergetekende die enkele losse 1:35 Duitse voertuigen uit mijn collectie (± 120 stuks) presenteerde. En, *last but not least*, een TWENOT lid uit de omgeving van Eindhoven, wiens naam mij is me ontscoten, waarvoor excuses.

We hebben ook nog bezoek gekregen van twee leden van de IPMS, die enkele vliegtuig-diorama's bij zich hadden, zodat we ook kennis konden maken met deze tak van modelbouw.

Verschillende mensen hadden thuis de zolder opgeruimd is, zodat er het een en ander van eigenaar kon wisselen, zoals modelbouwdozen, boeken en diverse dioramaspullen.

Dus, zoals je ziet was er genoeg materiaal voor handen om er een gezellige dag van te maken.

Om half tien was de eerste gast van de BTN al aanwezig. Een uur later was iedereen er en waren de BTN-ers begonnen met het opbouwen van een parcours. Dit gebeurde zeer professioneel met meegebrachte huizen, een rivier met brug en diverse antitank obstakels (↓).

Een ieder werd in de gelegenheid gesteld om zelf ook eens met een RC-tank (schaal 1:16) te rijden en hier werd dan ook dankbaar gebruik van gemaakt, niet in de laatste plaats door mijn eigen kinderen en enkele vriendjes hier uit het dorp. Vermeld dient te worden dat de RC-tanks een levensecht motorgeluid maken en ook echt

"schieten" d.m.v. infrarood, wat door de beschoten tank ontvangen wordt. Hierdoor kan je je tegenstander dus ook "uitschakelen". Op deze manier kan je een tankslag uitvechten in je eigen achtertuin, wat toch een heel andere dimensie toevoegt aan de *panzer* modelbouw.

Het weer werkte deze dag gelukkig ook mee, een beetje mist in de morgen en volop zon gedurende de rest van de dag, en voor dat we het wisten was het al vijf uur en werd besloten om een streep te zetten onder een geslaagde dag.

Aangezien ik al een toezegging heb van de BTN dat ze graag weer eens van de partij zijn, lijkt het me leuk om volgend jaar weer zo'n dag te organiseren. Dus TWENOTTERS, het begin is gemaakt en volgend jaar hoop ik op een grotere toeloop van jullie. Laat maar eens zien wat het bestaansrecht van een modelbouwvereniging met honderden leden is en kom volgend jaar massaal naar Riel!!!!

Met vriendelijke groet,

Theo van Summeren

Zaterdag 21 januari 2006 wordt er in het OorlogsVerzetsMuseumRotterdam te Rotterdam-Zuid een regioday gehouden. De deuren gaan om 10.00 uur open en dat blijven ze tot 17.00 uur. De opzet zal hetzelfde zijn als voorgaande jaren: demo's van verschillende modelbouwtechnieken en de nodige handel. Ook wordt iedereen aangemoedigd eigen modellen mee te nemen om adviezen en meningen van anderen te horen.

De vorige regiodayen waren de mannen van KMK en Lier ook aanwezig, maar door het grote aantal beurzen waaraan zij hun medewerking verlenen, kunnen zij dit jaar niet aanwezig zijn. Ik doe daarom een beroep op iedereen die bereid is om op deze dag van bepaalde modelbouwtechnieken demo's te geven, zoals air-brushen of werken met photo-etch. Een hoog niveau is niet persé vereist, als het maar leerzaam is.

Het museum geeft een beeld van de Duitse bezetting in zijn geheel en in Rotterdam in het

bijzonder en is op zich al de moeite van het bezoeken waard. De entree is 1 euro voor TWENOT-leden (op vertoon van lidmaatschapkaart) en 2 euro voor niet-leden. Het adres is Veerlaan 82-92 te Rotterdam-Zuid (Katendrecht), bij Havennummer 1283. Dit nummer staat op de ANWB-borden.

Hoe kom je er?

Openbaar vervoer: Metro vanaf Rotterdam CS richting Spijkenisse, tot halte Wijnhaven. Dan bus 77 tot halte Rechthuislaan, die voor de deur van het museum is.

Auto:

A15: Vaanplein richting Ahoy. Dan richting Erasmusbrug. Bij Metrostation Rijnhaven links de Brede Hilledijk op en Havennummer 1283 volgen.

A20: afslaan bij Terbregseplein richting Dordrecht en Van Brienoordbrug (A16). Rechts aanhouden en afslag 25 Centrum nemen. Maasboulevard en Boompjes volgen, linksaf over de Erasmus brug richting Rotterdam-Zuid. Bij Metrostation Rijnhaven rechtsaf de Brede Hilledijk op en Havennummer 1283 volgen.

Ook dan kom je uit voor de deur van het museum.

Voor meer informatie:

Bert Lindeboom

Modelbouw Manifestatie, 18 en 19 februari 2006, Zeeland Hallen, GOES

Ook dit jaar is de TWENOT weer present op deze, inmiddels beroemde, modelbouwmanifestatie. Daarvoor is echter wel standbemanning nodig (NB: vrouwen zijn natuurlijk ook van harte welkom!!) voor een of beide dagen.

Het bemannen / bevrouwen van de stand is een gezellig gebeuren met volop gelegenheid om contacten te maken met andere bouwers en van elkaars ervaringen te leren. Maar over het weer praten mag natuurlijk ook.

Voor aanmeldingen en of informatie:

Bert Lindeboom

Ruimte voor clubmeetings in Rotterdam

Om de zoveel tijd hoor je klachten dat er zo weinig wordt georganiseerd. Een van de problemen is het vinden van een goede ruimte. Daarom wil ik er nogmaals op wijzen dat, dankzij goede contacten via TWENOT lid Ed

Visser, men eventueel kan beschikken over het OorlogsVerzetsMuseumRotterdam. Hier kunnen op zaterdag meetings e.d. worden georganiseerd omdat het museum dan voor het publiek gesloten is.

Bij interesse graag contact opnemen met

Bert Lindeboom

Regio Midden

Evenals vorige jaren wil ik op **11 februari a.s.** bij mij thuis weer een gezellige middag organiseren voor de kleinschalige bouwers.

Het verloop zal zijn als de vorige keren. Van 13.30 tot 16.30 uur bent u van harte welkom met modellen en ruilmateriaal. Ik zorg voor tafels en iets te eten en te drinken

Graag vooraf even een telefoontje

Johan Groen,

(na 20.00 uur!)

Regio Noordwest

"Om het winterseizoen te overbruggen organiseert Regio Noordwest op **zondag 18 december** een regiomiddag bij Alex van de Wetering in Haarlem. Zowel leden vanuit Regio Noordwest als leden van buiten de regio zijn vanaf 13:00 uur van harte welkom.

Het adres is: [redacted] Haarlem. Voor de kenners: De [redacted] ligt direct achter de voormalige Ripperdakazerne.

Ben je van plan om te komen, laat dit dan even weten aan Jan van Veen ([redacted]), zodat we rekening kunnen houden met de consumpties en het aantal stoelen. Neem allemaal wat projecten "in aanbouw", of afgebouwde modellen, mee voor wat extra gespreksstof.

Routebeschrijving:

* Vanaf de N208 (Randweg) ter hoogte van het kruispunt bij de kunstijsbaan afslaan richting Haarlem centrum. Je krijgt direct een rotonde en gaat daar rechtdoor. Bij de verkeerslichten rechtdoor, vervolgens de tweede straat naar rechts. Je bent nu in de [redacted] Nummer [redacted] is aan de linkerzijde, ter hoogte van de zijstraat [redacted], vrijwel aan het eind van de straat.

* Vanaf de A9 ter hoogte van het knooppunt Rottepolderplein richting Haarlem aanhouden. Je zit nu op de N200 (Amsterdamsevaart). Ga aan het eind rechtsaf bij de Amsterdamse poort, onder het spoor door en dan bij de verkeerslichten (T-kruising) linksaf. Zorg dat je op de linkerbaan uitkomt, want over de brug ga je rechtdoor. Sla ter hoogte van het station rechtsaf (Kennemerplein/brug). Nu langs het Frans Halsplein de Schoterweg op (de weg volgen). Na wat geslinger kom je bij verkeerslichten en zie je aan de linkerkant het hoofgebouw van de voormalige Ripperdakazerne. Ga bij deze verkeerslichten linksaf en dan weer de eerste straat links, de [REDACTED] Nummer [REDACTED] is aan de linkerzijde ter hoogte van de zijstraat [REDACTED], vrijwel aan het eind van de straat.

* De [REDACTED] ligt op zo'n 10 à 15 minuten lopen vanaf het station Haarlem (CS). Neem de noord-uitgang van het station (niet de buskant!). Loop richting Kennemerplein/brug (de straat die haaks uitkomt op het station). Neem het trottoir aan de linkerkant. Na zo'n 100meter kom je bij het Frans Halsplein. Ga nu schuin linksaf de Frans Halsstraat in, vervolgens met de knik mee naar rechts en dan de eerste straat links (Saenredamstraat). Na zo'n 500meter is de [REDACTED] de eerste straat aan je rechterzijde. Na een meter of 50 ben je bij nummer [REDACTED] aan de rechterkant.

Jan van Veen

Regio Noordoost

De regio Noord Oost heeft zich de afgelopen tijd uitstekend vermaakt,..... buiten de regio. Met de beurzen in Sneek (verslag elders in dit nummer), Nieuwegein, Lier en Gent was het te verwachten dat de Ureterp bijeenkomst van 12 november wel eens weinig bezoekers zou trekken. Dat echter Geert Wierstra uit Joure de enige Twenotter zou zijn was wel wat erg summier. Misschien heeft er nog een verdwaalde Twenotter rondgelopen, maar die is dan niet als zodanig herkend.

Overigens deed het MFC (multi-functioneel centrum) De Wier haar naam wel eer aan. Er waren een damtoernooi en een volleybalwedstrijd en bovendien moesten de heren modelbouwers eerst nog een uitvaartdienst laten vertrekken alvorens de eigen zaal kon worden

betreden! Multifunctioneler kan het volgens mij niet.

Gelukkig was de IPMS rijkelijk vertegenwoordigd, zodat er in totaal toch nog zo'n 25 man aanwezig waren. Geert was bezig aan deel 3 van zijn M 16, en verkocht ondertussen leuk wat vliegtuigspullen (zo hoort het Geert!). Naast de prachtige automodellen van Peter Nijenhuis stonden zowaar ook nog twee Russische tanks, waaronder een KV II. Generalmajor der Jagdflieger Adolf Galland vertegenwoordigde de figurenafdeling (maker; Jan van Os). Verder uiteraard veel vleugelingen.

Wij verwachten op de eerstvolgende bijeenkomst, dat is 17 december a.s., natuurlijk wel heel veel Twenotters met hun modellen. Voor diegenen die al een agenda voor 2006 hebben: de eerste meeting van Ureterp in het nieuwe jaar is op 28 januari.

Omdat dit de laatste Tank is van dit jaar wil ik graag alle leden en a.s. leden een goed en gezond 2006 toewensen, met heel veel bouwplezier.

Oant sjen!

Wim Oldekamp

NB: op de vlareep hoorde ik dat Gert ten Brink ook in Ureterp was met nieuwtjes van Skif, mini art en Ace.

AIRBRUSH**SERVICES ALMERE**

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere
Operetteweg 26
1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531
info@airbrush-services-almere.nl
www.airbrush-services-almere.nl

Dé airbrush specialist in Nederland.

Na de sluiting van de inschrijving voor de wedstrijd waren in het totaal 39 modellen op de wedstrijdtafel aanwezig. Met de ongeveer 20 modellen buiten mededinging kwam het totaal aantal modellen en diorama's op ca. 60. Eerst dacht ik dat dit beduidend minder was dan gebruikelijk, maar dat valt mee. De cijfers van de afgelopen bijeenkomsten laten echter wel een dalende tendens zien. Wordt er minder gebouwd, of wordt er minder meegenomen? Onderstaand overzicht toont het totaal aantal modellen en het aantal modellen in de wedstrijden gedurende de afgelopen jaren:

Plaats+datum	totaal	wedstrijd
Sneek 22 okt. 2005	60	39
Deventer 25 juni 2005:	80	47
A'foort 5 maart 2005:	?	?
Sneek 23 oktober 2004:	60	37
Best 26 juni 2004:	80	70
A'foort 6 maart 2004:	100	75
Sneek 25 oktober 2003:	100	57
Overloon 14 juni 2003:	90	72
A'foort 1 maart 2003:	115	90
Sneek 5 oktober 2002:	80	60
A'foort 15 juni 2002:	75	58

De modelbouwwedstrijd

Totaal aantal ingeschreven modellen	: 39 (47)
Voertuigen Gedetailleerd (klasse MVG)	: 16 (20)
Voertuigen uit de doos (klasse RUDD)	: 9 (9)
Diorama's (klasse D)	: 10 (7)
Figuren & Bustes (Klasse FB)	: 4 (11)
(tussen haakjes de aantallen van Deventer)	

De puntengrenzen waren als volgt getrokken: 36 t/m 43 punten: brons; 44 t/m 54 punten: zilver; 55 t/m 65 punten: goud. De lat voor goud was 5 punten hoger gelegd dan in Deventer, maar het bereik voor zilver was groter en dat voor brons nagenoeg gelijk aan Deventer. Desondanks heeft slecht 43,5% van de ingeschreven modellen een prijs gehaald. Dit is voor het eerst dat we onder de 50% duiken.

De prijzen;

(resp. goud, zilver, brons, geen prijs)

MVG	0, 3, 4, 9
RUDD	0, 1, 0, 8
D	2, 1, 5, 2
FB	0, 1, 0, 3
Tot	2, 6, 9, 22

Best of Show:

Arnold Hulsmans met zijn Königstiger in een diorama (57 punten).

Bestuur

Wederom is aan de leden meegedeeld dat het feest voor ons 30 jarig jubileum zal plaatsvinden op 14 oktober 2006 in het Mercure hotel te Bunnik en dat de mensen die de organisatie een "handje willen helpen" zich bij mij kunnen opgeven.

Copy

De oproep in de vorige TANK voor copy heeft gelukkig resultaat gehad. In deze TANK zijn enkele artikelen opgenomen en er is ook nog e.e.a. in portefeuille. De oproep is echter nog steeds van kracht! Ook komend jaar moet er weer zes keer een TANK worden gevuld en daarvoor zijn artikelen nodig! Dus nog steeds een beroep op iedereen om eens iets te schrijven! Een stuk geschiedenis, een interessante variant van een voertuig, bouw- en ombouwweringen, handige tips, etc.

In zijn geheel mogen wij spreken van wederom een geslaagde dag voor de TWENOT, ondanks de voor mijn gevoel wat lagere opkomst. De mannen van Sneek worden natuurlijk weer hartelijk bedankt voor al hun inspanningen!

Gegroet,

Marc Tempels

Foto links: de Königstiger van Arnold Hulsmans

Foto's voorpagina:

foto boven: M1117 "Guardian" Armored Security Vehicle;

grote foto: onderhoud "te velde" aan de motor van een PRTL.

SCALE - LINE

www.scale-line.com

tel. 0488-420212

SURPRISE MAAND DECEMBER

Voor velen de gezelligste maand van het jaar, met voor jong en oud cadeaus in de schoen of onder de kerstboom.

En dat kost euro'tjes, maar daarom houden wij het voor u wat betreft onze prijzen zeer leuk deze maand.

En daarom garanderen wij u de hoogste korting op al u aankopen bij ons in de gehele maand december.

Wij hebben onze winkel weer extra gevuld met veel moois, zodat er zeker ook voor u iets bij zal zijn.

Wij zien u graag in onze nieuwe winkel aan de Bakkerstraat 22 in Zetten.

En zoals altijd, het kopje koffie of thee staat voor u klaar.

Wij wensen u allemaal fijne feestdagen en een gelukkig en gezond 2006.

Let op

Nieuwe openingstijden

Let op

Dinsdag t/m vrijdag 12.00-17.00 uur

Zaterdag 10.00-17.00 uur

Koopavonden

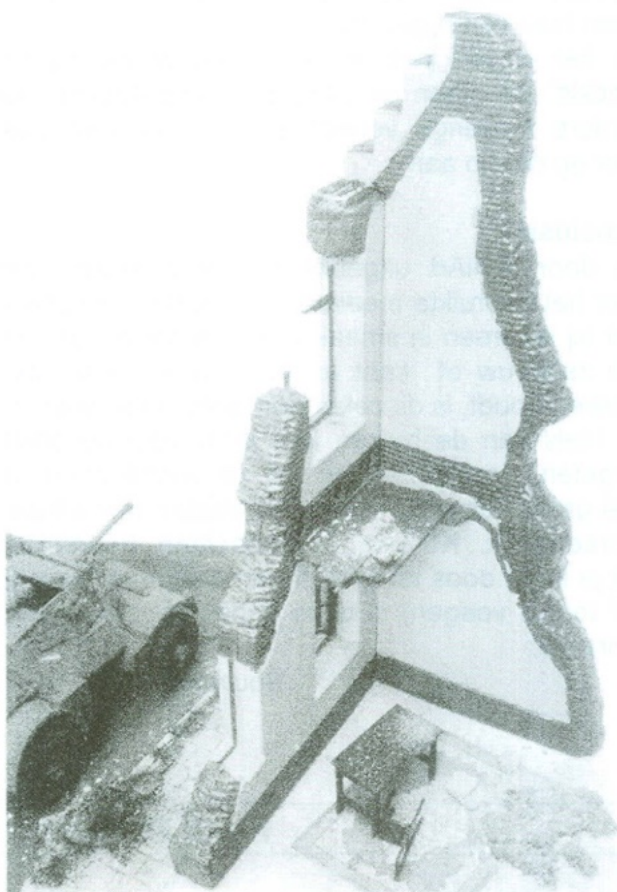
Woensdag 18.00-20.00 uur

Vrijdag 18.00-21.00 uur

Scale-line modelbouw Bakkerstraat 22 6671AB Zetten

Een tijdje terug hoorde ik voor het eerst van het merk **MiniArt**. Vooral de door hen uit-gebrachte gebouwen / ruïnes in 1/35 trokken mijn aandacht. Na wat wikken en wegen koos ik voor kit no. 35015, "Belgian Village House", om dit merk eens uit te proberen.

Er waren twee redenen om deze kit te kiezen, te weten:

1 Hoewel de kit door MiniArt als "Belgian Village House" is bestempeld, moet je deze titel met een korreltje zout nemen. Dit type huis kan in bijna elke scène geplaatst worden, vanaf het noorden van Frankrijk tot ver in Nederland.

2 Het model bestaat uit twee helften, m.a.w. je kunt dus i.p.v. een ruïne, ook twee (hoek) ruïnes maken, apart of op twee hoeken van een diorama. Jawel!!, twee modellen uit een doos, een .....ahum.....een typische Nederlandse afweging dus.....

Wat vinden we in de doos ?

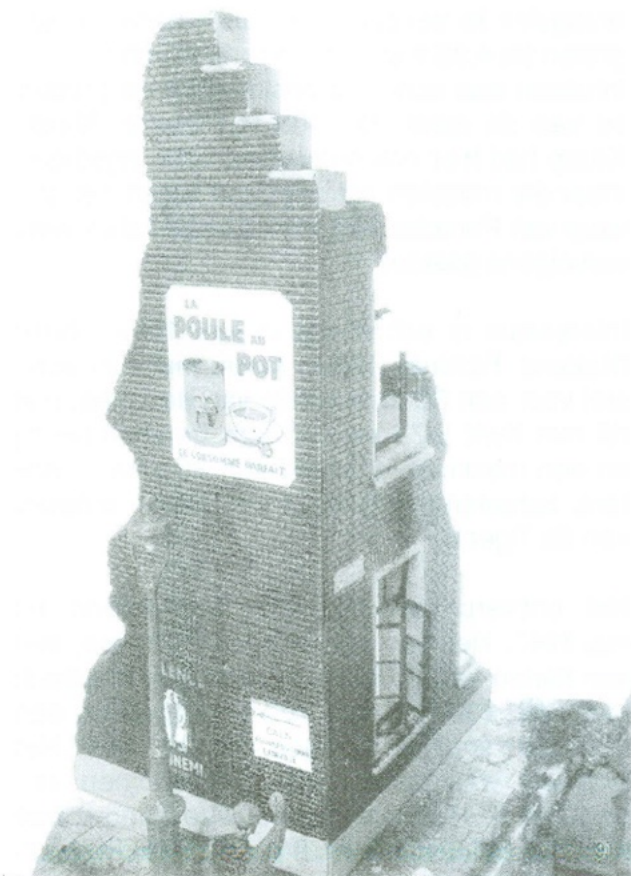
In de doos zitten 86 onderdelen, bestaande uit injectie plastic en vacuümform, een bouwbeschrijving en een "decal" sheet met Franse en Belgische wegbewijzingsborden, e.d. Doorzichtig plastic om het glas voor de ramen na te maken ontbreekt.

De injectie plastic onderdelen zijn voor de ramen, de buitenlamp aan de voorkant van het huis, de deur en een lantaarnpaal. De vacuümform onderdelen zijn om de twee huishelften te maken. Een binnen- en een buitenmuur, met elk hun eigen detail.

De bouw.

Op zichzelf is de bouwbeschrijving, naar mijn smaak, goed en met wat puzzelen lukt het allemaal wel. Voor wie niet bekend is met het fenomeen van vacuümform bouwen, hou er rekening mee dat je veel klemmen en plakband nodig hebt om de helften op elkaar te krijgen, maar naar vacuümform normen is dit een van de betere kits.

De linker helft die ik heb gebouwd, paste heel redelijk. Ik had niet veel (tamiya) putty nodig. Het uiteindelijke resultaat staat zo'n 24cm hoog, 12cm breed en 5cm diep. De enige eigen aanpassing die ik heb gemaakt is een

vloer voor de 1ste verdieping, die ik heb gemaakt van ijslollyhoutjes. Er zitten alleen hele ramen op de sprues, dus je zult zelf de beschadigde versies moeten maken voor het bovenste en rechter raam (van voren gezien).

Na het verven heb ik wat lichte ververing en "decals" uit eigen verzameling aangebracht (de verdere / overige ververing breng ik altijd pas later op de dio aan).

Conclusie.

De door MiniArt uitgebrachte serie huizen zal door het gebruikte medium "vacuform" misschien niet bij iedereen in smaak vallen, maar als je niet van zelfbouw of kant en klare gips / resin gebouwen houdt, is dit zeker een goed alternatief.

De titels van de huizen kan je in veel gevallen vergeten, gezien het feit dat de architectuur in veel grote Europese behoorlijk steden met elkaar overeenkomt. Kortom, in gedachten houdende wat je in de doos terugvindt (je hoeft maar weinig zelf toe te voegen) is deze serie m.i. zeker een aanrader.

Bouw ze,

Sam

Project zware tanks

Henk Slegte

In het voorjaar van 1942 zette de Duitse firma Krupp zich in voor een ontwerp van een nog zwaardere tank, met de naam "**Löwe**" (**Leeuw**) **Panzer VII**. Deze lag qua gewicht boven de Tiger tanks en was gebaseerd op de VK 7001. Er werd gedacht aan een minder gepantserde uitvoering (100 mm front) van 76 ton en een zwaarder gepantserde uitvoering van (120 mm front) 90 ton. Beide zouden bewapend worden met een 105 mm kanon L/70 KwK en een torenmitrailleur. De bemanning zou uit vijf man bestaan, de maximum snelheid zou 26,8 km/u voor de 76 ton en 23 km/u voor de 90 ton versie zijn.

Hitler was toen al een voorstander van een zware pantsering en een zwaar kaliber kanon, ten koste van de snelheid van de tank. Men liet derhalve lichtere versie vervallen ten gunste van de zwaardere. Deze zou dan voorzien worden van een KwK 15 cm L/40 of L/37 en een frontpantser van 140 mm. De maximum snelheid zou opgevoerd worden tot 30 km/u. De verhouding tussen het gewicht en het draagvlak zou verbeterd worden het rupsband-

draagvlak te verlengen en de breedte te vergroten tot 4,96 x 900 (of zelfs 1000 mm).

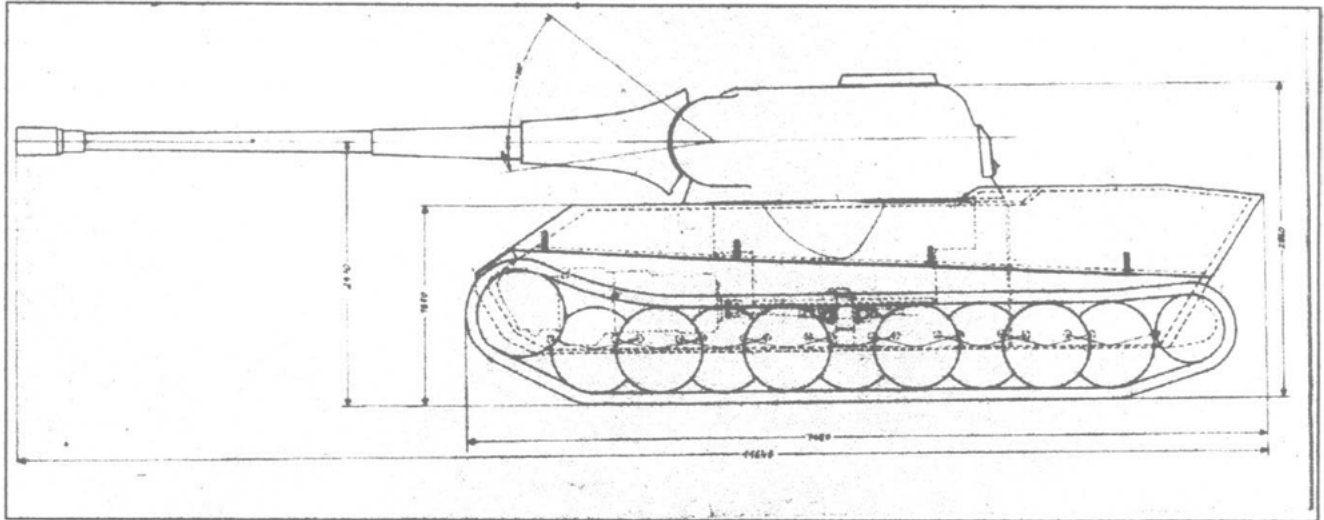
Intussen was echter al besloten tot de productie van de meer dan 100 ton zware "**Maus**". Krupp had hier ook ontwerpen voor ingediend, maar die moesten het afleggen tegen het ontwerp van Porsche. Het werk aan de Löwe werd vervolgens gestopt.

Interessant is echter dat in juni 1942 Oberst (Kolonel) Fichtner (HWA) kwam met een voorstel voor een 80 tons versie van de Löwe, met 88 mm KwK L/71 en 140 mm frontpantsering en een maximum snelheid van 35 km/u. Deze tank benaderde erg dicht het latere ontwerp van de Tiger II.

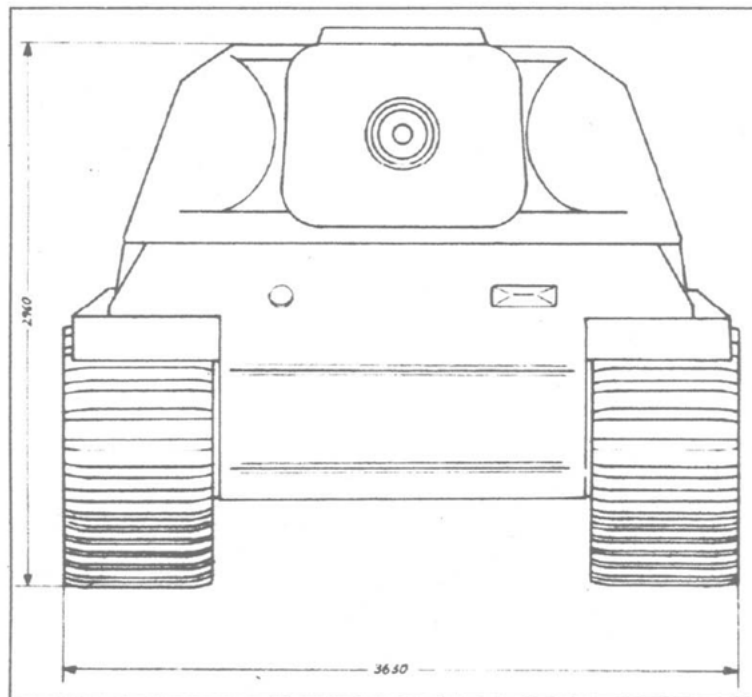
Het ontwerp van de tank **Bär** dateert uit mei.1943. Het was een tank van 120 ton, met een kanon van 30,5 cm. Hij zou een Maybach motor HL 230 P30 van 700 pk krijgen en een maximum snelheid hebben van 20 km/u. Het loopwerk was grotendeels overgenomen van de Tiger II. Het vast ingebouwde kanon, met een vaste elevatie van 70 graden, kon brisant-

granaten van 350 kg (springlading 50 kg) af-
 schieten en had een bereik van 10,5 km. De

bouw van dit project is nooit van de grond ge-
 komen.

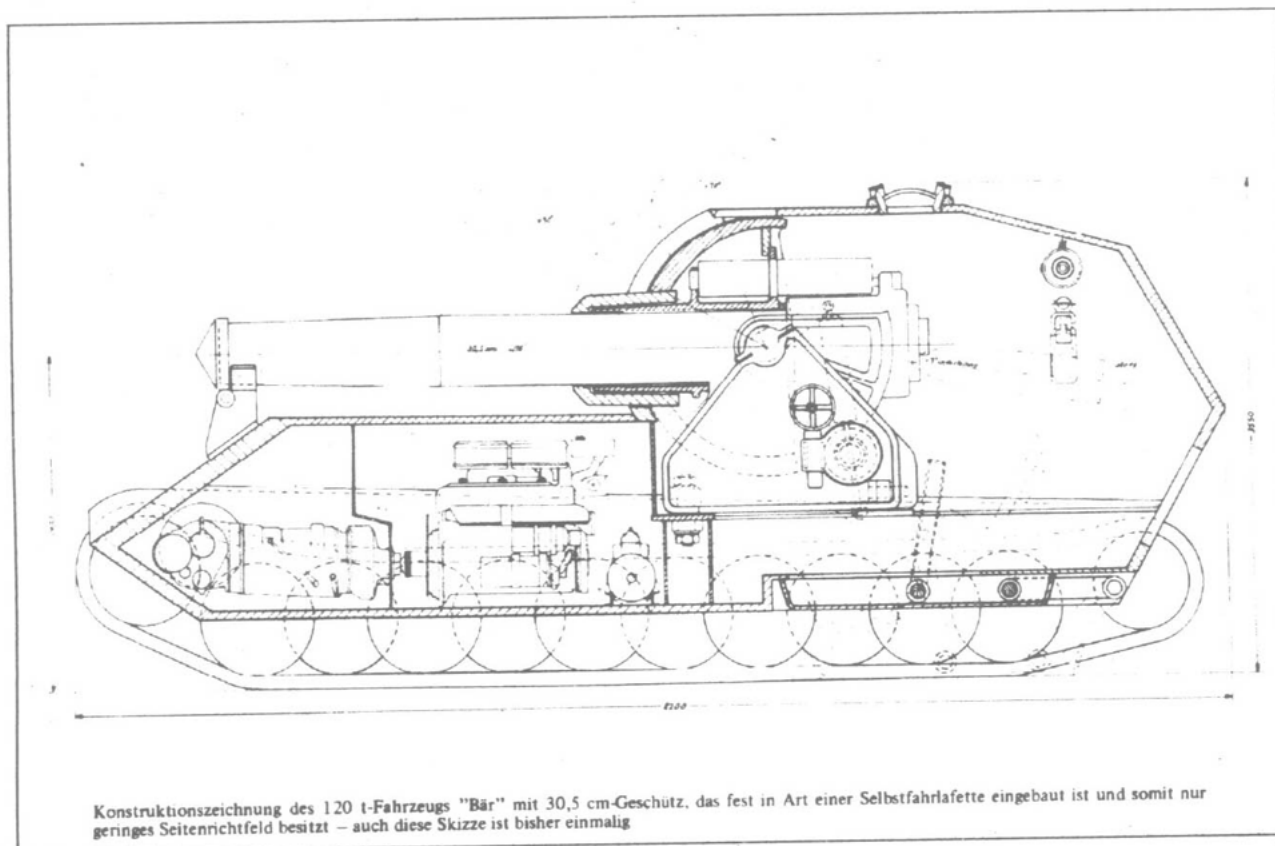
De Löwe (90 ton), zijaanzicht.

De Löwe (90 ton), frontaanzicht.

	Panzer "Löwe".	Panzer "Bär"
Fabrikant:	Krupp	Krupp
Bouwjaar:	1942	1943
Bemanning:	5 man	6 man
Gewicht:	90 ton	120 ton
Lengte:	7,74 m(zonder KwK)	8,20 m
Breedte:	3,83 m	4,10 m
Hoogte:	3,08 m	?
Motor:	12 cyl.-V-motor Maybach HL 230 P 30 Watergekoeld 800 pk bij 1000 t/min 12 versnellingen 1 versnelling achteruit	12 cyl.-V-motor Maybach HL 230 P 30 Watergekoeld 700 pk bij 3000 t/min 6 versnellingen vooruit idem

	Panzer "Lowe".	Panzer "Bär"
Bodemvrijheid:	50 cm	?
Pantsering:		
Front	120 mm	130 mm
Zijkant	100 mm	80 mm
Achterzijde	?	?
Aandrijftandwiel:	voor	voor
Geleidewiel:	achter	achter
Loopwielen:	9, overlappend	10, overlappend
Steunrollers:	geen	geen
Breedte rupsen:	90 cm	100 cm
Max.snelheid:	23 km/u	20 km/u
Vering:	torsie	bladveren.

De Panzer Bär

Het meest ongewone tankproject werd ontworpen door Ing. Grote. DE man voor de bouw van U-boten op het ministerie van bewapening van Minister Speer.

In juni 1942 stelde hij voor een tank van 1000 ton (Projekt P1000) te bouwen. Het had een tank moeten worden van 35 meter lang en 14 meter breed, met rupsen van elk 3,5 m breed. De aandrijving zou geschieden door middel van twee MAN dieselmotoren van elk 8500 pk of acht Daimler-Benz Schnellbootmotoren van elk 2000 pk. Deze moesten de tank een maximum snelheid geven van 40 km/u. De bewa-

pening zou bestaan uit 28 cm en 12,8 cm scheepsgeschut, plus acht 2 cm FLAK of HD 151's op draaiplateaus.

Ook hiervoor ontwikkelde Krupp in december 1942 een alternatief. Een tank (?) van maar liefst 1500 ton, met een frontpantser van 250 mm en een kanon van 80 cm. De aandrijving van dit voertuig zou bestaan uit twee U-boot diesels. Gelukkig zag men het nutteloze van dit soort ontwerpen bijtijds in en stopte men de verdere ontwikkeling van dit soort waanzinnige monsterachtige voertuigen. Tekeningen bestaan er voor zover bekend niet.

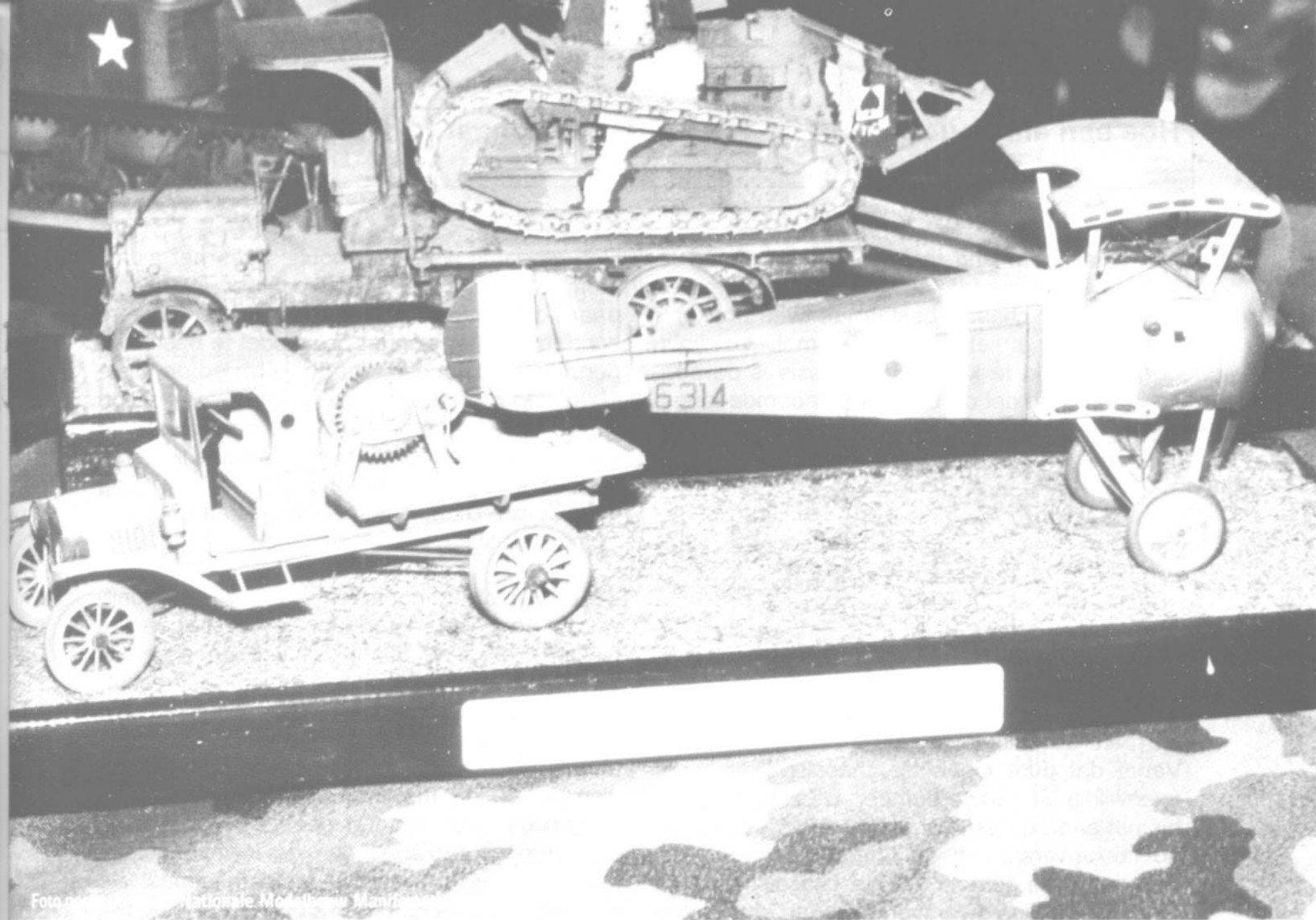

Foto: ... Nationale Modelbouw Manifestatie

**Bij postorders betalen
wij de porto...
en dat scheelt heel wat euro's**

**1.000 m²
modelauto's
en vliegtuigen**

**Vlakbij Amsterdam
aan de A7 (Afslag
Purmerend Noord,
richting Industrie-
terrein De Koog)**

MODELPLAZA
Nijverheidsweg 5-7
1442 LD Purmerend/
Industrieterrein De Koog
Telefoon: 0299 75 02 01
Telefax: 0299 75 02 02
e-mail:
support@modelplaza.nl
OPENINGSTIJDEN
Dinsdag t/m zaterdag
10.00 tot 19.00 uur

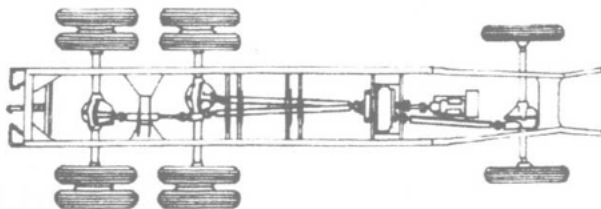
www.modelplaza.nl

**MODEL
PLAZA®**

Hoe een amateur een GMC "TOOLSET" in schaal 1:12 bouwt (3)

Rob Visser

Nu de asophanging in grote lijnen bekend is, kan de juiste breedte van het chassis worden bepaald. Het chassis bestaat uit twee hoekprofielen met de afmeting 20 x 10 mm. Deze zijn in de bouwmarkt te koop. Het chassis is de eenvoud zelve omdat de beide zogenoemde langsliggers evenwijdig aan elkaar lopen (zie schets ↓), behalve bij de motorophanging. Het chassis

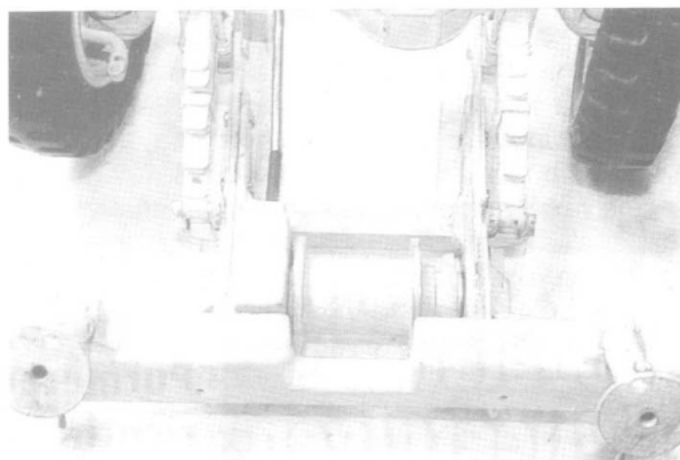
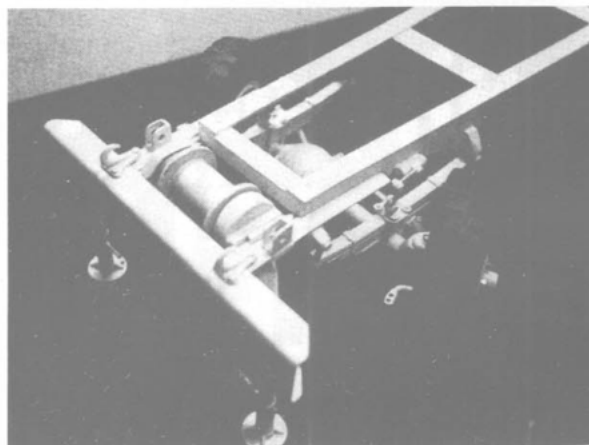
verjongt ter hoogte van de cabine naar voren tot aan de takkenvanger voor de radiator. Vanaf dat punt lopen de chassisbalken weer evenwijdig tot aan de bumper. Dit is van belang bij het aanbrengen van de lierfundatie tussen de takkenvanger en de bumper. Mogelijk ten overvloede zij gemeld dat het chassis voorzien is van de nodige dwarsverbindingen en versterkingen, welke alle bevestigd zijn door middel van boutjes.

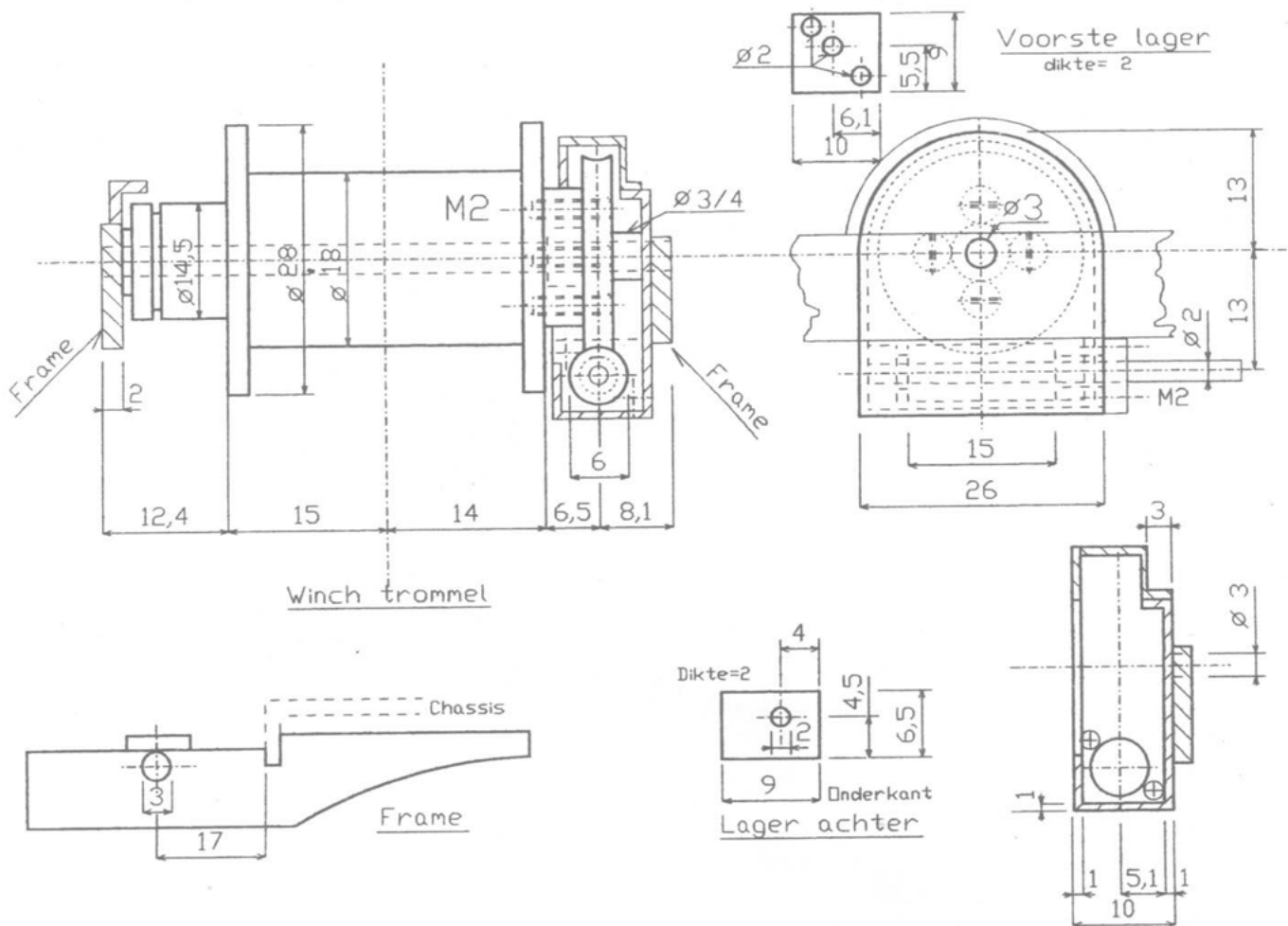
De liertrommel wordt aangedreven door middel van een mini-elektromotor en een wormwiel-overbrenging. Door zijn geringe afmeting kon de elektromotor in het motorcompartiment (en dus uit het zicht) aan een chassisbalk worden bevestigd. Bij het originele voertuig wordt de liertrommel ook op deze manier aangedreven, met dien verstande dat er vanaf de tussenbak een aftakas loopt, voorzien van de nodige kruiskoppelingen, die de wormwieloverbrenging aandrijft. In het model zijn de kruiskoppelingen vervangen door zogenaamde trekveren, die zijn vastgeklemd aan de wormas, respectievelijk tussenas en de as van de elektromotor. Deze constructie werkt naar behoren. Er zal geen zwaar hijswerk gedaan worden en het bewegen van de lier is goed zichtbaar.

De liertrommel is gemaakt uit massief aluminium en heeft een doorlopend asgat. Aan een kant van de trommel is met vier boutjes het worm en wormwiel bevestigd. Door middel van een doorlopende as is het geheel gelagerd in een apart messing frame, dat tussen de chassisbalken is bevestigd (zie beide foto's hier naast en de tekening op de volgende pagina).

Het geheel is weer met boutjes aan het aluminium chassis bevestigd. Mocht er iets kapot gaan dan moet de hele unit gedemonteerd kunnen worden, zonder het model te beschadigen. Het is belangrijk dat de worm op de juiste plaats ten opzichte van het wormwiel bevestigd wordt. Dit is gerealiseerd met een behuizing van messing plaatmateriaal, die uit enkele afzonderlijke delen is samengesteld en onderling gesoldeerd. Dit huis is met boutjes aan het lierframe bevestigd.

De lier wordt aangedreven d.m.v. een aandrijf-as van de elektromotor naar het wormgedeelte. Gezien de kleine diameters van de assen is een flexibele verbinding vereist, die echter moeilijk of helemaal niet te fabriceren is met cardankoppelingen. De volgende methode is toegepast: om het uiteinde van de motoras, de wormas en de tussenas (diameter 2 mm) is krimpous gekomen. Dit geeft een uitwendige diameter die groter is dan de inwendige diameter van de trekveer die werd toegepast als flexibele verbinding. Hierdoor werd het mogelijk de trekveer door middel van zijn schroefwerking

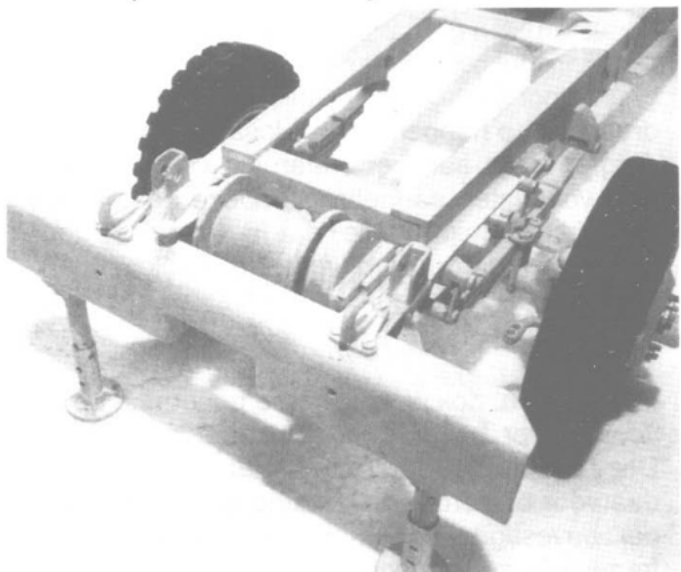
De lier + liertrommel

met kracht over de krimpous heen te draaien. Nadat de trekveer op zijn plaats zat, is deze op de plek van het asgedeelte ook met krimpous vastgezet. Het eindresultaat is geslaagd, zeker vanwege de flexibiliteit. Vermeld moet worden dat de belastingen die optreden bij de geconstrueerde koppelingen niet extreem zijn.

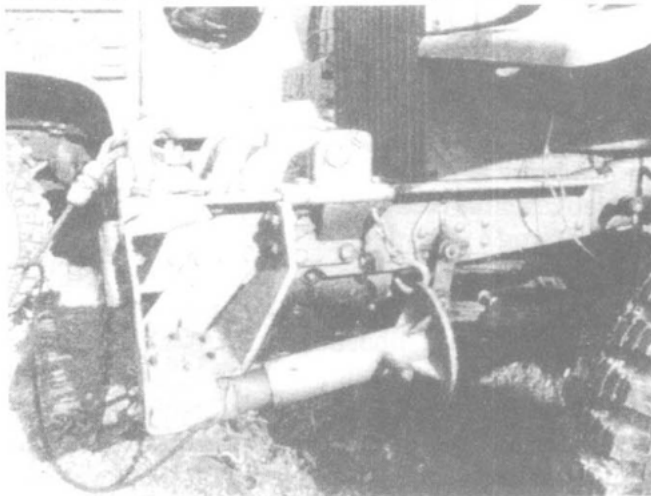
Het vermelden waard is dat de liertrommel voorzien is van een kabelbescherming c.q. geleider om te voorkomen dat de kabel zich buiten de trommel zou kunnen werken. Deze bescherming zit aan de onderkant van de liertrommel en gaat vanaf de voorbumper nauwsluitend over beide trommelflenzen naar de dwarsbalk die zich direct achter de liertrommel en tussen de chassisbalken bevindt.

De voorbumper is van losse delen messing plaat gemaakt. Dit omdat aan de voorbumper enkele onderdelen en versterkingspunten moeten worden bevestigd, terwijl ook nog andere constructiedelen geplaatst moeten worden. Dit moet allemaal gesoldeerd worden, omdat het ondoenlijk is alles met boutjes vast te maken.

De bumper is een U-profiel, gebogen uit plaatmateriaal, waaraan twee langsdraagers zijn bevestigd die de verbinding vormen met het chassis (zie foto ↓). In en op dit gedeelte zijn daar waar nodig versterkingen aangebracht, zoals ook bij het originele exemplaar het geval is. Bijvoorbeeld bij de uitschuifbare stempels en de aansluitpunten voor het hijsframe.

Het hijsframe is een specifiek onderdeel bij dit type voertuig. Het maakt het mogelijk met behulp van de liertrommel te hijsen. In de voorbumper is een afgeronde uitsparing aangebracht (te zien op de voorgaande foto) om beschadiging van de lierkabel te voorkomen. De lier is in eerste instantie bedoeld om het eigen of een ander voertuig dat zich in een lastige positie heeft gemanoeuvreerd te kunnen bevrijden. Om te voorkomen dat bij het vele soldeerwerk de ene verbinding los vloeit, terwijl een andere verbinding vastgesoldeerd wordt, zijn de nodige enkelvoudige en tijdelijke verbindingen van de losse delen met M1-boutjes vastgezet. De twee sleepogen op de bumper zijn gemaakt uit massief messing materiaal. Ze zijn geheel gevijld, waarna er een voetplaat aan vast is gesoldeerd. Het geheel is daarna met boutjes op de bumper gezet, net als bij zijn grote broer (↓).

Om te voorkomen dat het voertuig bij het hijsen op de voorveren wordt belast, zijn er onder de voorbumper twee in hoogte verstelbare stempels gemonteerd. Deze kunnen, wanneer zij niet in gebruik zijn, met een ketting en haak aan het chassis worden opgehangen (zie foto ↑). De stempels zijn van twee in elkaar passende messing buisjes gemaakt, met de nodige stelgaten voor de hoogte instelling. Om voldoende draagvlak te hebben bij een losse of zachte ondergrond zijn aan het ondereind van de stempels voetplaten aangebracht. Deze bestaan uit een cirkelvormig plaatje, dat is doorgezet door forceren (doordrukken met de bankschroef). Hierop zijn vervolgens de versterkingsribben aangebracht.

Het A-frame, ook wel hijsframe genoemd, op de voorbumper bestaat uit twee messing buisjes. Deze zijn zo bewerkt dat ze met een pen in de daarvoor bestemde aansluiting op de voorbumper bevestigd kunnen worden. Boven in het frame zijn ze samengevoegd, met een draad-

schijf ertussen, zodat de lierkabel met voorloopketting er overheen gelegd kan worden. Het geheel wordt samengehouden door een pen, waaraan de bevestigingspunten voor de spantuien (met een vaste lengte) zijn aangebracht. Deze lopen naar de onderkant van de laadbak. Het zal duidelijk zijn dat er nu met behulp van de liertrommel, hijswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd (zie schets 1 op de volgende pagina).

Een belangrijke component is de aandrijflijn, die afwijkt van wat tegenwoordig wordt toegepast. Vanaf de versnellingsbak gaat een as naar de verdeelbak; vanaf de verdeelbak gaat een cardanas naar de vooras en ook een cardanas naar de voorste achteras. Ook gaat er vanaf de verdeelbak een cardanas via een geleidingslager op de voorste achteras naar de achterste achteras. Iedere wielas heeft dus zijn eigen en aparte aandrijflijn vanaf de verdeelbak (schets 8 op de volgende pagina).

De aandrijflijn bestaat dus uit de genoemde assen met de nodige cardankoppelingen. Uiteraard is er in het model een energiebron nodig om het geheel in beweging te brengen. Dit gebeurt met een standaard 6 volt elektromotor met een theoretisch toerental van ca. 11.700 omwentelingen. Deze motor is direct gekoppeld aan een vertragskast, om te zorgen dat het model een acceptabele snelheid heeft en de nodige trekkracht op de aandrijfwielen. De vertragskast is opgebouwd uit twee aluminium "wangen", gemaakt van uit plaatmateriaal, met daarin de nodige asgaten. Het geheel wordt op de juiste afstand gefixeerd door middel van boutjes met afstandbussen (schets 2, volgende pagina). Zoals op de schets is terug te vinden heeft alleen de uitgaande as stofdichte kogellagers. De overige assen zitten vastgeperst in de wangen. Hierdoor kunnen de tandwielen met hun afstandbussen of ringen spelingsvrij rondraaien op de stalen assen. Aan de buitenkant, tussen de wangen, is kunststof plaatmateriaal gelijmd, waarbij aan de bovenzijde een los afneembaar gedeelte is gemaakt voor de controle van de tandwielen en om te zorgen dat er een smeermogelijkheid is. E.e.a. is zodanig uitgevoerd dat er een gesloten stofvrije omkasting is ontstaan. Omdat de aandrijfunit recht wordt uitgelijnd ten opzichte van de verdeelbak, is het niet nodig de uitgaande as (vertraging / verdeelbak) te voorzien van cardankoppelingen. Omdat de elektromotor later verwijderd en/of vervangen moet kunnen worden zijn in de beide wangen bevestigingsgaten aangebracht met een steek, gelijk aan de elektromotor, zodat

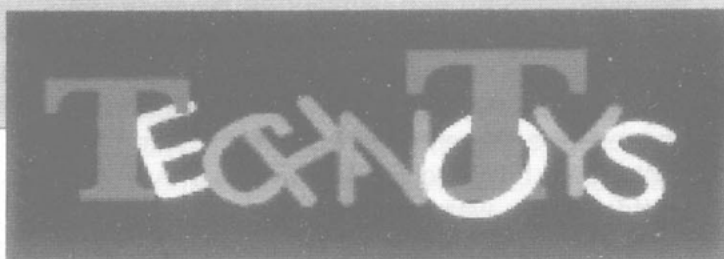

Brattinga Speelgoed

www.technotoys.nl

Producten die wij voeren:

Tamiya, Revell, Italeri, PST, Miragehobby, CMK, MPM, Verlinden, Dragon, Airfix, Heller, Trumpeter, Fujimi, Plusmodels, Attack, Hasagawa, Zvezda, Monogram, AFV-Club, Hobbycraft, Hat, Academy, Warhammer, Eastern Express, Skiff, Corel, JB models, Imex, PM models, Extra Tech, Hauler, Emhar, Preiser, VLS, Orion, Wespe models, Planet models, Minicraft, ICM, Warriors, Master Box, Roden, Maquette, UM, Pegasus Models, Smer, Kopro.

Boeken:

Concord, Squadron, Achtung Panzer, Verlinden en Osprey.

Toebehoren:

zoals verf van Revell, Humbrol, Tamiya, games workshop en alle soorten Vallejo colors.

Lijmen: Revell, Tamiya Humbrol en secondenlijm van Greven en Pattex.

Gereedschappen: Proxxon en Proedge en masking folie van Revell, Pactra en Tamiya.

**Zoek u een special model?!!
Bel of mail ons, hebben wij
het niet dan willen wij het
graag voor u bestellen.**

Email: technotoys@home.nl

Brattinga Speelgoed, wie zijn wij:

Brattinga Speelgoed bestaat uit twee winkels in het noorden van Nederland. U vindt ze in Sneek en Leeuwarden.

Beide winkels hebben een groot assortiment speelgoed en modelbouwartikelen.

Wij zijn ook aanwezig op de verschillende TWENOT bijeenkomsten in het land.

Wij hopen u eens te ontmoeten in een van de winkels of op een bijeenkomst.

**Brattinga Speelgoed
Oosterdijk 4-6
8601 AZ Sneek
0515-416380**

**Brattinga Speelgoed
St. Jacobsstraat 4
8911 HT Leeuwarden
058-2125682**

TWENOT in Tsjechië, september 2005.

Al enkele jaren is het traditie dat de TWENOT in het najaar een modelbouwbeurs in Tsjechië bezoekt. Werd in het verleden *E-Day te Pilsen* bezocht, dit jaar werd er gekozen voor de modelbouwbeurs op een camping te *Hluboka nad Vltavou*. Een kleinschaliger evenement, maar wel een beurs met een lange historie.

Vrijdagavond arriveerden wij op de locatie en na een goede nachtrust begon op zaterdagochtend de bijeenkomst. In twee zalen van het hoofdgebouw werd de modellenwedstrijd gehouden, de vliegdingen in de bovenste zaal en alle overige modellen in de zaal op de begane grond. Zoals te doen gebruikelijk in Tsjechië stonden er weer veel mooie modellen in vrijwel alle schalen.

Buiten vulde het terrein zich met dozenverkoop van zowel professionele handel als ook uit de kofferbak. In een uiterst plezierige sfeer ging niet alleen menige bouwdoos over de toonbank, maar ook vele borrels. Het blijft voor een nuchtere Hollander c.q. Fries toch een aparte belevenis om in dat modelbouwenthousiaste land te gast te mogen zijn. De dag werd afgesloten met een feestelijke barbecue, waarna er van de nachtrust genoten kon worden.

Als afsluiting van het festijn vond zondag rond 10 uur 's morgens de prijsuitreiking plaats. Met gepaste trots mochten wij daar een 1^e en een 3^e prijs (in verschillende categorieën) ophalen. Daarmee kwam een einde aan alweer een geslaagd bezoek aan het modelbouwland bij uitstek. Tot volgend jaar!

Verslag van het jubileum van de IMM.

Zaterdag 17 september werd in het Forum te *Reken* (BRD) het 25jarig jubileum van onze

zustervereniging IMM gevierd. Het Forum bleek een nieuw en heel mooi gebouw te zijn in het midden van *Reken* en uitermate geschikt voor deze activiteit. Het gebouw was zo ingedeeld dat in de zaal de handelaren stonden, op het podium de wedstrijd plaatsvond en in de kelderruimte genoeg ruimte was voor de zolderverkoop. Gekoppeld aan een gezellige bar en een ruime entree (met nog meer handel!) vormde dit gebouw gedurende de hele dag een waar mekka voor de modelbouwer. Niet alleen was er veel moois te zien in de wedstrijd en bij de handelaren, ook werden er aan de zijkant van de zaal gedurende de dag meerdere informatieve lezingen gehouden. Dus zowel een lust voor het oog als voor het oor!

Al met al was het jubileum een zeer geslaagde dag met veel bezoekers en lekker veel modelbouw. Helaas waren de Twenotters wat dun gezaaid, ondanks het mooie weer en de nabijheid van de Nederlandse grens. Klein in getal maar wel zeer succesvol waren wij, want niet minder dan 10 prijsbekers wisten wij voor de TWENOT over de grens naar huis te slepen.

Ter verhoging van de feestvreugde, het ging per slot van rekening om een jubileum, was er na afloop nog een gezellig samenzijn. Na een voedzame maaltijd met Tsjechische inslag (goulash & bier) werd er in klein verband nog een vervolg aangegeven in de lokale dorpskroeg.

De volgende dag konden wij terug kijken op een prima festijn, dat zeker een vervolg mag krijgen. Wat mij betreft zou ik de collega's van de IMM willen voorstellen om in 2007 het 27,5 jubileum te vieren. Waarom langer wachten??

Tot dan,
Peter Vierhout

NIEUWE LEDEN

Naam	Adres	Woonplaats	Telefoon	E-mail
J.H. CRUZ				
G.A. KLUTZ				
A.H.H. de KONING				
R.C.F. SCHOENMAKERS				
H. VERMUNT				

Welkom bij TWENOT!

Het is slechts weinig bekend dat het Nederlandse leger in Nederlands-Indië tijdens en na de 2e politionele actie, eind 1948 en 1949, een aantal gepantserde jeeps heeft gebruikt. Ongeveer 100 TANK's geleden hadden we er een artikel over. Een vraag op het Forum over deze jeeps leidde tot het besluit dit artikel nog maar eens te herhalen.

In december 1947 diende de toenmalige reserve ritmeester der cavalerie Jhr.Mr. M.W.C. de Jonge, commandant van het 4e Eskadron Pantserwagens, bij de Leger Pantseretroepen Commandant het voorstel in om in de organisatie van de pantserwagenseskadrons twee jeepelotons op te nemen. Als argument hiervoor voerde hij aan dat de Humber pantserwagens waar de eskadrons mee waren uitgerust, vaak door de moeilijke terreinomstandigheden in hun mogelijkheden werden beperkt. Jeeps konden door hun lagere gewicht veel beter uit de voeten op de dessawegen en paden en dus zou de effectiviteit van de eskadrons sterk verbeteren indien ze de beschikking zouden hebben over jeeps.

Begin februari 1948 antwoordde de L.P.C. dat het voorstel zijn steun had en dat hij het had doorgestuurd naar de Generale Staf in Den Haag. In afwachting van een definitief antwoord kreeg het 4e Eskadron alvast toestemming het voorstel bij wijze van proef uit te voeren. Over het toewijzen van jeeps kon hij echter niet beslissen, deze moesten worden aangevraagd bij de divisiestaf van de B-Divisie, waar de V-Brigade onder ressorteerde en waar

op haar beurt het 4e Eskadron Pantserwagens deel van uitmaakte.

De commandant van de B-Divisie, kolonel Meijer, besliste positief over deze aanvraag en gaf aan andere eenheden bevel zes jeeps af te staan aan het 4e Eskadron. Daar kreeg luitenant O.B. Blaisse opdracht de jeeps van een adequate pantsering en bewapening te voorzien en het bevel over het aldus gevormde jeepeloton op zich te nemen.

De Leger Productie Bedrijven te Bandoeng kregen opdracht zorg te dragen voor de levering van de pantsering en andere uitrusting. Met de uitvoering van deze opdracht werd de Leger Technische Dienst belast, omdat die beschikte over de technische kennis welke nodig was om alle aanpassingen uit te voeren, zoals het maken en aanbrengen van de pantsering en de bewapening, het versterken van de vering, het aanpassen van de elektrische installatie, etc.

Allereerst moest worden vastgesteld wát er bepantserd zou worden. Eerst zou dat alleen de radiator zijn, omdat die het meest kwetsbaar was en het snelst door vijandelijk vuur werd getroffen. Spoedig werd echter besloten eveneens het windscherm te bepantseren, teneinde ook de inzittenden bescherming te geven. Er was overigens geen echt pantserstaal beschikbaar, doch slechts staalplaat dat afkomstig was van een scheepswerf en als scheepshuid werd gebruikt.

De verschillende ideeën werden eerst op drie jeeps uitgetoet, en, omdat men geen enkele ervaring had en alles dus proefondervindelijk vastgesteld moest worden, heeft luitenant Blaisse met deze drie jeeps vele honderden kilometers proef gereden om alle veranderingen te testen. Daarbij wilde hij de voordelen van de jeep (snel, laag, geruisloos) natuurlijk zoveel mogelijk behouden. Het totale gewicht van de bepantsering bedroeg circa 100 kg.

Uiteindelijk werd aan de voorzijde van de jeeps een pantserplaat aangebracht, met daarin een

lamellenrooster ten behoeve van de luchtstroming voor de koeling van de radiator en de motor. Rondom de uitsparingen voor de beide koplampen werd een afscherming gemaakt. De voorruit werd voor tweederde door een pantserplaat vervangen, welke deels in een v-vorm was geplaatst, teneinde de effectieve dikte van de pantsering te vergroten en eventuele trefers beter te laten afketsen.

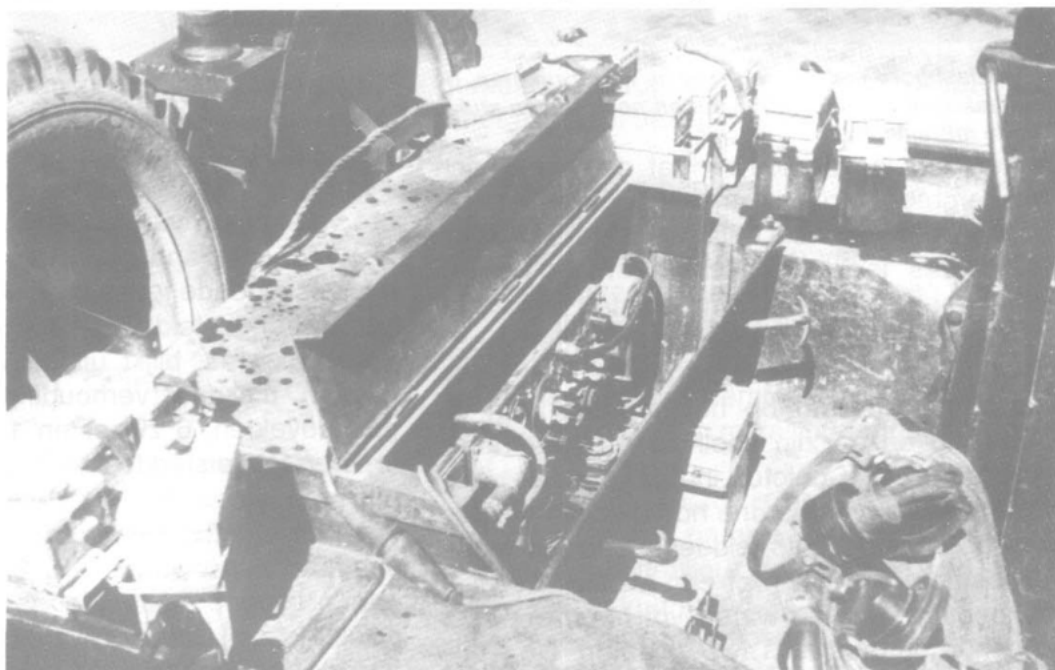
Bij de jeeps welke bij optreden in groepsverband voorop moesten rijden, waren aan weerszijden van deze pantserplaat draadsnijders geplaatst, waarmee over de weg gespan-

nen draden onschadelijk werden gemaakt. Boven de pantsering was nog een kleine, opklapbare en demonteerbare voorruit overgebleven. In de pantserplaat was vóór de passagiersplaats een kogelgewricht aangebracht, waarin de voorwaarts vurende mitrailleur werd geplaatst. In eerste instantie had men deze mitrailleur op een draaibaar ringaffuit willen plaatsen, zoals ook op bijvoorbeeld de G.M.C. vrachtwagen werd toegepast. Bij nader inzien echter bleek deze ringaffuit, welke op de Humber Scoutcars Mk I wel voldeed, niet geschikt voor de jeeps.

De bewapening bestond uit twee Browning vliegtuigmitrailleurs, één in het frontpantser en één op een kolomaffuit. Men opereerde in principe altijd in groepen van drie jeeps en bij de voorop rijdende jeep en de in het midden rijdende jeep was deze affuit centraal tegen de voorstoelen aan geplaatst, bij de achteraan rijdende jeep was hij tegen het midden van de achterwand geplaatst. De frontmitrailleur had een opklapbare schoudersteun, beide mitrailleurs konden ook op een veldaffuit buiten het voertuig worden gebruikt. Voorts had elk bemanningslid een .45 Thomson machinepistool als persoonlijk wapen. Voor deze tommyguns had men zowel de bekende ronde munitietrommels als de meer gebruikelijke rechte munitiehouders. Boven het dashboard zaten in een rek acht handgranaten.

den worden verlicht. Het bleek echter snel dat door het schieten de oliefilm in de mitrailleurloop verbrandde, waardoor dampen ontstonden, die in het licht van de schijnwerper een mistige wolk vormden, waardoor het doel totaal onzichtbaar werd. De schijnwerper werd dus weer gedemonteerd.

De bemanning van het jeppeloton bestond geheel uit vrijwilligers. Elke jeep had een bemanning van drie man. Aan de zes gepantserde jeeps zijn later nog drie niet gepantserde jeeps toegevoegd, zodat de totale sterkte van het peloton 27 man bedroeg. Bij acties werd opgetreden in groepen van drie jeeps en, om de mankracht te vergroten, werd vaak door elke jeep een aanhanger meegevoerd, met daarin nog vier of vijf infanteristen.

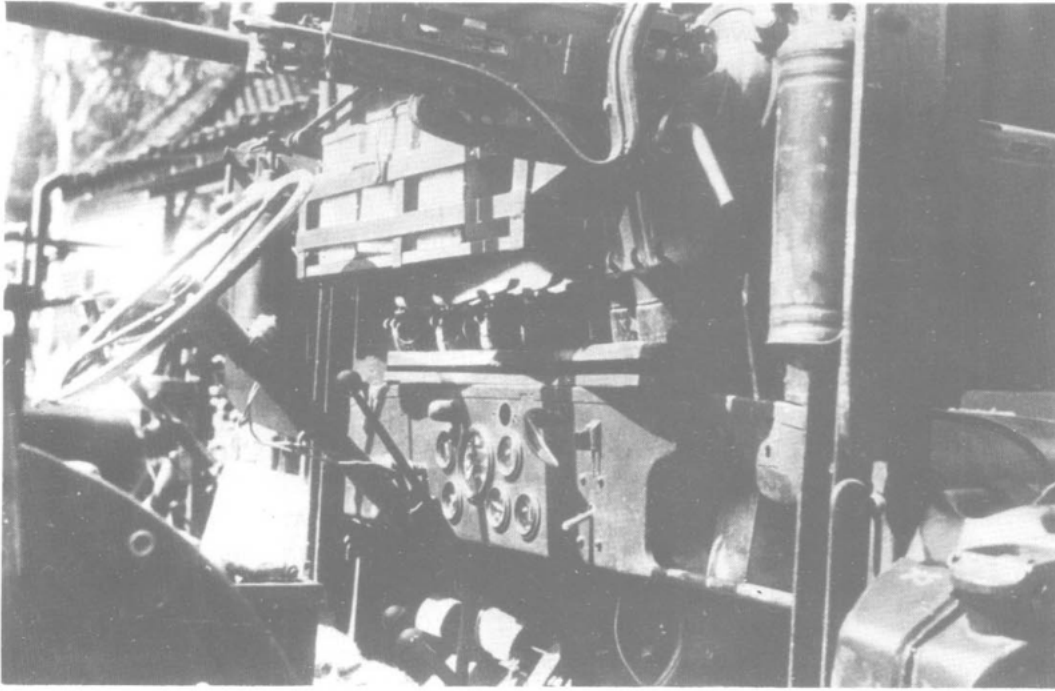
Van de zes jeeps waren er twee ingericht als radiojeep. Hiertoe was tegen de achterwand, in een op een zestal "shock-mounts" geplaatste kist, een nr.19 radio toestel geplaatst. De benodigde electriciteit werd geleverd door een extra accu, die werd gevoed door een extra 12 volts dynamo, aangedreven door een aandrijfriem op de krukas.

Alle zes jeeps hadden een extra reserveband en extra brandstof jerrycans. Achter het windschermpantser, op de vloer en op de wielbakken in het achtercompartiment waren opbergrekken gemaakt voor de kisten met mitrailleurmunitie.

In eerste instantie had luitenant Blaisse op de centraal geplaatste mitrailleur een schijnwerper gemonteerd, zodat in het donker doelen kon-

De radio ↑

De zes jeeps waren begon oktober 1948 gereed voor daadwerkelijke actie. Het grootste succes behaalde het jeppeloton eind december 1948, tijdens de tweede politioenele actie, met de inname van de stad Madioen op Oost-Java. Hierbij had het peloton als opdrachten: "verkennen en voorkomen dat bruggen in de opmarsroute worden vernield". Onderweg naar Madioen had het peloton verschillende malen contact met de vijand, die hierbij zware verliezen leed. Vooral de achteruit vurende mitrailleurs bleken zeer effectief te zijn. De bruggen in de route, waaronder de brug over de Kali Madioen, konden worden beveiligd, en op 24 december tegen het eind van de middag, was de opdracht uitgevoerd.

↑ *Het dashboard met het rek voor de handgranaten, de munitiekisten voor de mitrailleur en nog net een stukje van de mitrailleur zelf.*

Echter, om te voorkomen dat de vijand zich zou hergroeperen en vernielingen zou uitvoeren, besloot luitenant Blaisse verder aan te vallen. Zes jeeps en achttien man vormen echter geen strijdmacht om een stad te veroveren. Bovendien zijn jeeps erg kwetsbaar in een straatgevecht. Hij besloot echter tot actie, daarbij vertrouwend op het voordeel van de verrassing en op zijn snelheid en vuurkracht. Hij verdeelde het peloton in drie groepen, -een groep voor elk van de drie hoofdwegen die van de brug door de stad leidden-, en reed Madioen binnen. Dit leek wel een verstoorde mierenhoop. De straten waren vol heen en weer rennende burgers en T.N.I. soldaten. De jeeps raasden hier met ratelende mitrailleurs doorheen. Buiten de stad gekomen, keerden ze weer terug, maar nu waren de straten geheel verlaten. Weer bij de brug gekomen, bleek geen van de huzaren gewond, enkele mitrailleurs vast gelopen door gebroken hulzen en de munitie voor de tommyguns geheel opgebruikt. Toen de infanterie even later arriveerde, kon deze zonder nog een schot te hoeven lossen, naar de gestelde doelen doorrijden en deze bezetten.

In het vijandelijke stafkwartier werd een lijst gevonden van voorbereide vernielingen, die als zij waren uitgevoerd, de stad in een puinhoop zouden hebben veranderd. Dank zij de verrassingsaanval van het jeppeloton was dit voorkomen.

Omdat er daarna geen grote acties meer zijn uitgevoerd, heeft het peloton verder (tot ongeveer juli 1949) voornamelijk patrouillewerk gedaan, gericht op het open houden van wegen, het voorkomen van hinderlagen e.d. Ook hierbij werd, de vijand door de snelle en bijna geruisloos rijdende jeeps vaak voor een complete verrassing gesteld. Dat dit werk evengoed zeer gevaarlijk was, blijkt uit de verliezen van het peloton, die naar verhouding zwaar waren: 3 gesneuvelden, 6 zwaar en 11 licht gewonden (op een totale sterkte van 27 man).

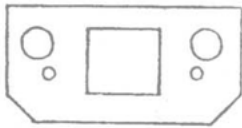
Op 11 augustus 1949 werd de wapenstilstand van kracht en in januari 1950 heeft het peloton haar rijdende materieel ingeleverd. Waarschijnlijk zijn de jeeps daarna overgedragen aan de T.N.I., het leger van de Republiek Indonesië.

Bouwbeschrijving

Het is niet zo moeilijk om een model van deze jeep te bouwen. Als basisvoertuig kunnen de verschillende jeeps van Italeri worden gebruikt, maar de Tamiya jeep van een paar jaar geleden is natuurlijk ook prima. De eerste stappen van de bouwbeschrijving worden normaal uitgevoerd. De ombouwwerkzaamheden staan hieronder opgesomd. De foto's geven detailinformatie.

De radiatorpantsering wordt van 0,5 mm plastic plaat gemaakt: Afmeting: 30 x 15 mm. De onderste hoeken zijn 45 graden afgeschuind. Gaten voor koplampen en secundaire verlichting boren en vijlen. Vervolgens het vierkant

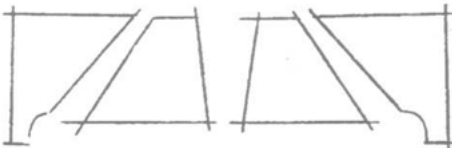

voor het lamellenrooster uitsnijden (op de vier hoeken gaatjes boren, daarna diagonaal en langs de rechte zijden uitsnijden). Uit de radiatorgril van het model alle spijlen wegsnijden. Lamellenrooster in radiatorpantser maken: hulpstripjes aan de achterkant, evergreenstrip langs de zijrand en daarna van evergreen de lamellen maken.

Afscherming boven de koplampen: een vierkantje van 10 x 10 mm (0,5 mm dik) over de beide diagonalen doorsnijden. De hierdoor ontstane driehoekjes langs één rechthoekzijde iets schuin bijsnijden, waardoor de afscherming iets schuin afloopt. Vervolgens de driehoekjes op het radiatorpantser lijmen, aan weerszijden van de koplampgaten. Daarna bovenkant afscherming uitsnijden en oplijmen. Na het uitharden (2 a 3 dagen) alles voorzichtig bijvlijen.

Windschermpantsering uitsnijden, passen, bijvlijen en vastlijmen.

Affuit frontmitrailleur: gat van 4 mm doorsnede boren, daarin een ring lijmen waarin een gat met een doorsnede van 3 mm is geboord. Vervolgens Vickers mitrailleurtrommels (uit de commandojeep of de SAS-jeep) dun vijlen, een gat in boren ($\varnothing$ 3 mm) en oplijmen. Op de detailfoto's is goed te zien hoe dit er precies uitzag. Als laatste "bouten" maken (punch & die) en oplijmen.

Rek voor handgranaten: bodem: twee stripjes van 13 x 3 mm, 0,5 mm dik.

Bovenkant: zelfde maten, echter 0,2 mm dik. In elk vier gaten boren ($\varnothing$ 2 mm) en het geheel in elkaar lijmen. Daarna natuurlijk ook de handgranaten er in doen.

Rek voor munitiekisten frontmitrailleur: uit de foto's is op te maken dat dit rek a.h.w. is opgehangen aan het windschermpantser. Eerst een aantal munitiekisten maken, afmetingen 7 x 5 x 3 mm. Vervolgens voor de bodem van het rek een stripje van 20 x 3 mm snijden en hier de kisten oplijmen. Dit geheel daarna tegen het

windschermpantser lijmen en van evergreen strip het rek afmaken. Van strookjes bankpapier de hengsels van de munitiekisten maken.

Van het windscherm (onderdeel 59 Ambulance jeep) de sponningen afsnijden en inkorten tot op 7 mm. Daarna de voorruit passend maken, in de sponning lijmen en deze vervolgens met evergreen staaf en strip weer compleet maken. Van evergreen staaf ($\varnothing$ 1 mm) een profiel maken ($2\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ cm) en dit aan de binnenkant tegen het windschermpantser lijmen. Vervolgens daar de voorruit inlijmen. Van evergreen strip raamuitzetters maken en inlijmen.

Dan kunnen of moeten daarna nog meer details worden gemaakt. Indien wordt gekozen voor de radio-uitvoering, dan moet achterin de jeep een kist worden gemaakt waar de radio in geplaatst wordt. Ook moet een accu worden gemaakt. De foto's geven voldoende aan hoe dit er allemaal uitzag.

De bewapening heb ik uit de Tamyia en de Italeri wapenset gehaald. De frontmitrailleur is van Italeri. De pistoolgreep van de .30 mitrailleur vervangen door de handgrepen van een .50 mitrailleur. De mitrailleur tevens voorzien van een munitiekist. In het affuit een soort "kogel" lijmen, waarin eerst een gat ($\varnothing$ $3\frac{1}{2}$ mm) wordt geboord. De mitrailleurloop past in dit gat.

De centrale mitrailleur is de .30 uit de Tamyia set. Deze heeft namelijk een mondingsvlamdemper. De mitrailleur op de affuit van de terugstootloze vuurmond lijmen en het geheel vervolgens op een kolomaffuit plaatsen. Deze maken van een stuk gietraam. Ook deze mitrailleur uiteraard voorzien van een munitiekist.

De juiste kleur groen heb ik niet kunnen achterhalen. Ik heb het model dus "gewoon groen" gespoten. Op de motorkap was, t.b.v. herkenning uit: de lucht, een oranje driehoek met een witte rand geschilderd. Op het radiatorpantser was een rood-wit-blauw schildje geschilderd met daar doorheen een oranje V (V-Brigade), en een wit schildje met twee gekruiste rode sleutels (vanwege de band tussen het 4e Eskadron Pantserwagens en de studentenwereld in Leiden). De schildjes waren ook wel op het windschermpantser geschilderd.

Op foto's zijn de volgende voertuignummers te onderscheiden, aangebracht op de zijanten van de motorkap: 04 9433 (radio-jeep), 04 9439 (achterste jeep), 04 9453 (voorste jeep)

en 04 9474 (voorste jeep). 04 (4e Eskadron Pantserwagens) werd voorafgegaan door een rood-wit-blauw vlaggetje, en stond in een klein formaat cijfer (ca. 6 cm), de overige cijfers hadden een hoogte van ca. 10 cm.

Ik realiseer me dat deze beschrijving zeker niet compleet is, doch slechts een beknopte handleiding biedt. De foto's plus een flinke dosis modelbouwenhousiasme zijn onontbeerlijk voor de bouw van dit voertuig. Indien al deze componenten aanwezig zijn, dan kan er een heel leuk eindproduct ontstaan!

Voor de informatie over deze jeeps heb ik destijds gebruik gemaakt van verschillende boeken

over het KNIL en het optreden van de Nederlandse troepen in Indië. Het meeste kwam ik echter aan de weet in een gesprek met de heer Blaisse, die de jeeps indertijd heeft ontworpen en daarna commandant is geweest van het jeepeloton.

Het verhaal over het gebruik van de jeeps staat iets uitgebreider in deel 2 van het boek Vier Eeuwen Nederlandse Cavalerie van luitenant-generaal der cavalerie b.d. J.A.C. Bartels, blz. 73 e.v. Ik heb destijds twee gepantserde jeeps gebouwd, een voor thuis op de plank tussen de andere voertuigen die in Indië zijn gebruikt en een voor in het Cavaleriemuseum.

Kees Blijleven.

IK BEN HARRIE VAN DIJK, 40 JAAR, EN IK BOUW SINDE MIJN 16^e JAAR MILITAIRE MODELLEN. HALVERWEGE DE JAREN '80 ONTDEKTE IK DE DIORAMA'S VAN FRANÇOIS VERLINDEN EN SHEPARD PAINE. VANAF DIE TIJD WAS IK VERKOCHT EN ER VOLGDE EEN PERIODE VAN OEFENEN, BOUWEN EN UITPROBEREN.

BEGIN JAREN '90, KWAM IK VIA DE TWENOT BIJEENKOMSTEN IN CONTACT MET ROB DE JONG IN GOUDA. TOEN ROB ZIJN WINKEL OPENDE, WAS IK DAAR DAN OOK REGELMATIG TE VINDEN. DOOR DEZE BEZOEKJES EN HET VELE PRATEN EN AFKIJKEN BIJ ROB, HEB IK GAANDEWEG VEEL VAN HEM OPGESTOKEN.

ENKELE JAREN HEEFT DE HOBBY OP EEN LAAG PITJE GESTAAN (HUISJE, BOOMPJE, BEESTJE) EN IN DIE JAREN HEB IK ME VOORNAMELIJK BEZIG GEHOUDEN MET FIGUURSCHILDEREN. DE LAATSTE TWEE JAAR HEB IK IN OPDRACHT VAN HET COMMANDO MUSEUM TE ROOSENDAAL DRIE DIORAMA'S GEBOUWD IN 1:35 EN

ZELFS EEN IN 1:1.

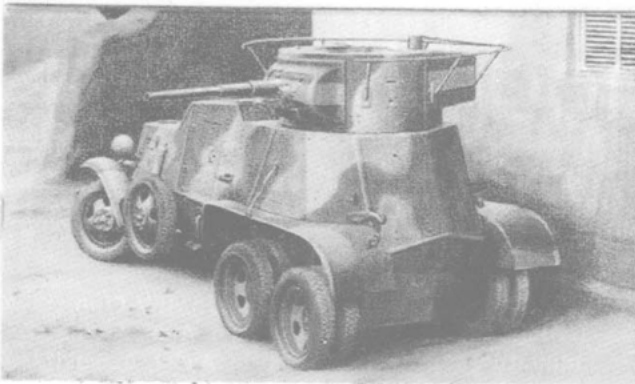
DIT ALLES WAS VOOR MIJ DAN OOK DE REDEN OM EEN ANDERE WEG IN TE SLAAN, NL. NIET MEER MODELBOUW ALLEEN NOG MAAR ALS HOBBY, MAAR OOK ALS EEN STUKJE WERK. HET LIGT IN DE BEDOELING OM DIORAMA'S AAN TE BIJEN ZONDER TANK / VOERTUIG / FIGUREN ERIN, ZODAT EIGEN STUKKEN HIEROP GEPLAATST KUNNEN WORDEN. OOK HET SCHILDEREN VAN FIGUREN VOOR MENSEN DIE WEL ZELF EEN TANK / VOERTUIG BOUWEN, MAAR NIET DE BIJPASSENDE FIGUREN, BEHOORT TOT DE MOGELIJKHEDEN.

WIE WEET IETS VOOR U? KIJK DAN EENS OP MIJN WEBSITE

WWW.SCALEPAINT-DIORAMAS.NL

MET VRIENDELIJK GROET,

HARRIE VAN DIJK

Командирский
Бронеавтомобиль

БА-6

1:35 № 35128

Сборная модель-копия

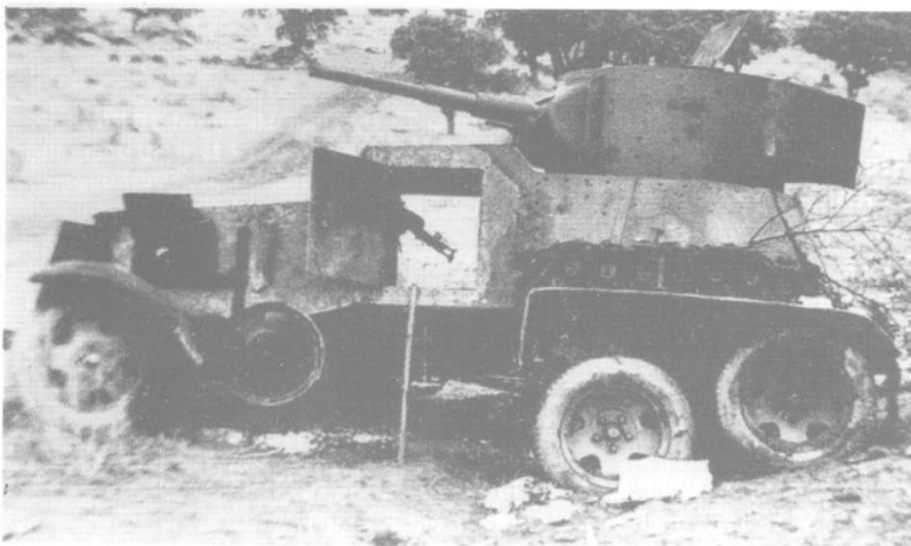
Al enige tijd is er van het Russische merk Eastern Express in schaal 1:35 een model op de markt van de pantserwagen BA-6. De inhoud van de doos ziet er indrukwekkend uit, al lijken de klinknagels iets te fors uitgevallen, maar gebouwd heb ik het vehikel nog niet, dus ik onthoud me voorlopig van commentaar. Wat ik met mijn specialisatie Spaanse Burgeroorlog wel wil opmerken is het volgende: de 'box art' presenteert een groen-zandgeel gecamoufleerd exemplaar met rond een deel van de toren de kleuren rood-geel-paars. Dat was de driekleur van de Spaanse Republiek; paars was de kleur van de hoofdstad Madrid. De frontsoldaten duidden hun dundoek nog wel eens cynisch aan met de omschrijving 'bloed-etter-jodium' - of gebruikten ze in die tijd nog mercurochroom als antisepticum?

Hoe dan ook, beschilder uw model NIET naar dit voorbeeld. De standaardbeschildering van een republikeinse BA-6 was heel simpel 'Russian Green', met later nog wel wat experimenten met camouflage, maar zeker geen bonte opsmuk. Die bleef voorbehouden aan de exemplaren die de tegenpartij wist buit te maken. Daar was het natuurlijk zaak om duidelijk kenbaar te maken dat het geen republikeins materieel betrof, en dus werd er aan de Franco-kant met traditionele, 'koninklijk' rood-geel-rode banden gewerkt, veelal aangevuld met een deels of geheel wit torendek met daarop een zwart Andreaskruis.

Voor wie zich verder in dit onderwerp wil verdiepen nog een tip: zoek eens onder 'memoria republicana', en u vindt een schat aan fotografische documentatie, met daarbij afbeeldingen van voertuigen waarvan u het bestaan vermoedelijk niet had vermoed.

Guus Gonggrijp
Amsterdam

Een republikeinse BA-6, uitgeschakeld tijdens de gevechten bij de Ebro, 1937. Op het achterspatbord liggen de losse rupsbanden die om de achterwielen konden worden gelegd. Het gebrek aan banden blijkt uit de lege velg van het reservewiel.
(US National Archives)

Mol Plastic Modelbouw

www.plasticmodelbouw.nl

Wij zijn Nederlands importeur van :
Alpine Miniatures, Barrel Depot, Blackbox,
Firestorm, Ultracast, VLS (135th Constructions
Battalion), Custom Diorama, Legend & Lore,
Masterbox Ltd, Techstar, Trakz, VLS Brushes,
Warriors en Wingz en Voyager Model.

Onze producten

Tanks, Figuren, Vliegtuigen, Schepen
en Kant en klare modellen

A Call to Arms, Academy, Aber, AFV-Club,
Ampersant publishing, Andrea, Alan, Alpine
miniatures, Archer fine decals, Airfix, Astrokit,
Atak Zimmerit, Baluard, Barrel Depot, Berka,
Can-do, Collectors Brass, Concord books,
Custom Diorama, CMK, Dragon, Eduard,
Eagle strike, Eagle strike Decals, Emhar (WWI),
Etch-mate, Evergreen, Extra Detail, Extratech,
Firestorm, Friulmodel, Fujimi, Fonderie Models,
Hobby Fan, Hasagawa, Heki, Hobby Craft,
Hornet & Wolf, Humbrol, ICM, Italeri, Ironside,
Jordi Rubio, Kagero, Kalmbach, Kancali, Legend,
Letterman publications, Lincoln County Line,
Lifecolor, Masterbox, Maquette, Maxx,
Microscale solutions, Mirage, Mig, Miliput, MK35,
Modelkasten, Nemrod, Osprey, Part, Panda,
Plusmodel, Pegaso, Resicast, Revell,
Royal Model, RPM, Shenandoah, Squadron,
Stencilit, Tasca (Platz/Bego), Tamiya, Techstar,
Tigermodel, Tank workshop, Trakz, Tristar,
Trumpeter, Verlinden, Voyager, Warriors,
WWII Productions, 135th construction battalion.

En Games Workshop producten

Alle producten op de website worden
direct uit voorraad geleverd!

Onze volgende Open Dagen:

Zaterdag 26 Nov van 10:30 tot 16:30
Zaterdag 17 Dec van 10:30 tot 16:30
Onze showroom is van 27 t/m 30 december
van 14.00 tot 17.00 open voor verkoop.
(bezoekers wel even aanbellen!)

Beurzen:

• 18 en 19 februari Modelbouw Expo te Goes

Mol Plastic Modelbouw

Zadelmakerstraat 64, 1991 JE Velsbroek, Nederland
Tel: 023-5376016 (wij prefereren contact via E-mail)
Fax: (+031)-(0)23-5375392, E-mail: info@plasticmodelbouw.nl,
wij hebben geen winkel, bezoek is mogelijk op afspraak.
Wij accepteren geen bestellingen per telefoon

M1117 "GUARDIAN" Armored Security Vehicle

Het High Mobility Multipurpose Wheeled Vehicle (HMMWV ofwel Humvee ofwel Hummer) is sinds vele jaren het standaard voertuig van de Militaire Politie bataljons van het Amerikaanse leger. Omdat dit voertuig op het gebied van bescherming en bewapening toch wel een aantal tekortkomingen heeft voor de taken welke ermee moeten worden verricht, besloot men enkele jaren geleden tot de ontwikkeling van een nieuw gepantserd voertuig, waarbij uiteraard gebruik werd gemaakt van de ervaringen welke in het verleden met Cadillac Gage COMMANDO pantservoertuigen waren opgedaan.

In 1995 kreeg Textron Marine & Land Systems opdracht voor de bouw van vier prototypes. Dit contract bevatte tevens opties voor de eventuele productie van nog eens 250 voertuigen. Na uitgebreide beproevingen bestelde het U.S. Army Tank Automotive & Armaments Command op 30 maart 1996 94 Armoured Security Vehicles met een totale waarde van \$ 50 miljoen. Een van de vier prototypes was bij de beproevingen total loss gegaan, de andere drie werden teruggestuurd naar TM&LS om te worden opgeknapt.

Tot de taken van de militaire politie behoren ordehandhaving achter het front, gebiedsbeveiliging, het verkeer regelen naar en in het frontgebied, het verzamelen en afvoeren van krijsgesvangenen en het uitvoeren van konvooibegeleiding. Bij humanitaire en vredesoperaties van de

afgelopen jaren verrichtte de MP niet alleen bovengenoemde politietaken, maar vervoerde ook vaak voorraden naar veraf gelegen posities. Ook werden regelmatig gewonden vervoerd.

Vanwege deze taken werd voor het nieuwe Armored Security Vehicle (ASV) veel belang gehecht aan de bescherming van de bemanning, vuurkracht en laadruimte. De pantserstalen romp biedt standaard bescherming tegen 7,62 mm munitie. Door middel van aanvullende modulaire pantser-elementen (MEXAS, ontwikkeld door een Duitse ingenieursbureau) zijn het bemanningcompartiment en de munitieberging beschermd tegen 12,7 mm pantserdoorborende munitie. MEXAS bestaat uit keramische pantser-elementen

aan de buitenkant, in combinatie met "spall liner" aan de binnenkant van het voertuig.

Ook biedt de ASV bescherming tegen de gevolgen van de explosie van een 5,44 kilo zware mijn onder elk van de wielen. Het dak is bestand tegen inslagen van 60 mm mortiergranaten en tegen de gevolgen van 155 mm granaatexplosies, mits op meer dan 15 meter afstand.

Technische kenmerken

Het nieuwe pantservoertuig van de U.S. Military Police kan verbazend veel. De rechts achterin geplaatste 260 pk 6-cilinder Cummins 6CTA 8.3 liter turbo dieselmotor met intercooling (die ook door de vrachtwagens van M939 serie wordt gebruikt) geeft het 13,4 ton zware voertuig een maximum snelheid op de weg van 100 km/uur. De acceleratie van 0 tot 30 km gaat in slechts 7

seconden. Met zijn brandstofvoorraad van 189 liter heeft hij een actieradius van 708 kilometer. Het laadvermogen bedraagt 1,5 ton.

De Allison MD3560 automatische transmissie (met zes versnelling vooruit en een achteruit) zorgt, in combinatie met de volledig onafhankelijk wielophanging en de grote Michelin 14.00 R20 XZL banden, voor een uitstekende mobiliteit op de weg en in het terrein. Door de hoge bodemvrijheid van 46 cm vormen verticale obstakels tot 60 cm hoog en spleten tot 50 cm breed geen probleem voor de ASV. Daarnaast heeft hij zonder voorbereiding een waadvermogen van 1,52 m. Evenals de M939 voertuigen heeft de ASV een centraal bandenspanningregulatiesysteem, dat door de bestuurder wordt bediend.

Met zijn afmetingen van 6,07 x 2,56 x 2,59 meter kan hij door de lucht worden vervoerd. Er kan er een in een C-130 Hercules of een CH-53 heli-copter, twee in een C-141 en zes in een C-17.

Voorin het voertuig is een krachtige bergingslier geplaatst. Deze heeft een trekkracht van ruim 9000 kg en 45 meter kabel van een halve inch (12,7 mm) dik. Het communicatiesysteem van de ASV bestaat uit twee AN/VRC-91a radio's voor de externe communicatie en de Intercommunication Set Vehicular AV/VIC-3 (V) 15 voor de communicatie tussen de bemanningsleden. De ASV heeft eveneens een NBC beschermingsysteem.

De bestuurder, die links voor zit, heeft door de ramen met pantserglas een uitstekend zicht naar voren en naar opzij. De plaats van de commandant is rechts voor, voor de toren. De twee toegangsdeuren in het midden van de romp hebben schietpoorten, zodat de inzittenden onder pantserbescherming met hun persoonlijke wapens aan een gevecht kunnen deelnemen. Midden op het voertuig is een elektrisch aangedreven Textron Marine & Land Systems eenpersoons Up-

Textron Marine & Land Systems, 0095033

Textron Marine & Land Systems, 0095032

gunned Weapon Station (UGWS) geplaatst, met daarin een .50 M48 Turret Mounted Machine Gun (TMMG) en een 40 mm Mk.19 Mod.3 granaatwerper. Op het dak kan een 7,62 mm M60 of een 5,56 mm M274 machinegeweer worden geplaatst. Deze toren wordt al jaren toegepast op de AAVP7A1 die door de Amerikaanse mariniers wordt gebruikt.

De totale munitievoorraad bedraagt 600 stuks 40 mm en 800 stuks 12,7 mm. De Mk.19 Mod.3 granaatwerper heeft een vuursnelheid van 325 tot 375 granaten per minuut en een effectief bereik van 2200 meter. Het bekende .50 machinegeweer heeft een vuursnelheid van 550 schoten per minuut en een effectief bereik van 2000 meter. De drie bemanningsleden hebben als persoonlijke wapening drie 9 mm M9 Beretta's, twee 5,56 mm M4A2 geweren en een M249 SAW.

De schutter gebruikt een Selectron M36E1 dag/nacht vizier met een 1x en 7x vergroting, dat voorin de toren is geplaatst. Hij heeft door middel van zeven kijkblokken in het torendak een prima 360 graden rondom zicht. De commandant en de bestuurder hebben voor acties in het donker een AN/PVS-14 nachtzichtbril tot hun beschikking.

Tot de passieve verdedigingsmiddelen behoren acht, in twee groepen

van vier, aan de toren gemonteerde M257 Light Vehicle Obscuration Smoke System (LVOSS) rookbuswerpers. De schijnwerper op de toren heeft een bereik van 1500 meter.

Door de tweedelige toegangsdeur in de achterwand van het voertuig en de tunnel naast het motorcompartiment, die ook gebruikt kan worden als opslagruimte, komt men in het personeelcompartiment, waar ruimte is voor vier MP's of andere inzittenden, met hun bewapening en uitrusting.

In vergelijking met het overige MP personeel dragen de ASV bemanningsleden niet het normale Battle Dress Uniform (BDU), maar een olijfgroene nomex overall, in combinatie met een Bose Combat Vehicle Crewman helm. Soms dragen ze de nieuwe nomex overalls die ook door helicoterbemanningen worden gebruikt.

Operationeel gebruik

De 18th MP Brigade kreeg in augustus 2000 de eerste zes serieproductievoertuigen van de M1117 Guardian (de nummers 5 t/m 10). Ze werden in gebruik genomen door de 615th MP Company in Grafenwöhr en de 527th MP Company in Giessen. Nadat de bemanningen gedurende vier weken waren opgeleid, werd van elk van de compagnieën een peloton uitgezonden naar Kosovo.

In januari 2001 werden de volgende zes voertuigen (de nummers 11, 12 en 13 plus de drie opgeknapte prototype voertuigen) direct naar Kosovo gestuurd, waar ze in gebruik werden genomen door de MP Task Force 793. In juni 2001 keerden deze eenheden met de 12 ASV's uit Kosovo terug naar Duitsland.

Tijdens de zomer van 2001 kreeg de 66th MP Company, 504th MP Battalion in Fort Lewis, Washington, de volgende 12 ASV's. Zij werden in november 2001 met hun voertuigen naar Kosovo uitgezonden. Deze M1117's bleven nadien in Kosovo en gingen deel uitmaken van het voertuigenpark van Task Force Falcon. Toen volgende MP eenheden naar Kosovo werd uitgezonden, namen ze deze twaalf ASV's in gebruik.

Het oorspronkelijke plan was om in iedere MP compagnie op legerkorpsniveau twaalf ASV's in te delen, te weten drie voertuigen in elk van de vier pelotons. Elke sectie van een peloton beschikt aldus over een M1117 Guardian en twee Humvee's, die nauw moeten samenwerken. De Humvee's kunnen hierbij wegen en bruggen verkennen en gebruiken waar de ASV's vanwege

hun gewicht niet kunnen komen. Bij contact met de vijand moet de ASV met zijn grotere vuurkracht bescherming leveren en de aftocht van de Humvee's dekken.

Met de drie ASV van het stafpeloton zou iedere MP compagnie in de toekomst over 15 M1117's gaan beschikken. In augustus 2002 besloot het Amerikaanse leger echter het programma na de aflevering van 105 voertuigen te stoppen. Voor de resterende niet te bouwen 145 voertuigen werd een afkoopsom betaald van \$ 1,5 miljoen. Vanzelfsprekend had dit kleinere aantal operationele voertuigen invloed op de toewijzing aan de gebruikende eenheden.

De oorlog in Irak zou hier echter verandering in brengen. Medio 2004 maakte het Amerikaanse leger bekend dat het 25 extra M1117 ASV's had besteld. Er reden er in Irak al 63 rond, maar dat was niet genoeg. Oorspronkelijk ontworpen voor de militaire politie voldeed het wielvoertuig ook uitstekend voor konvooibegeleiding. Het is kleiner dan bijvoorbeeld de Stryker of de M113, maar toch goed gepantserd en net een maatje groter dan de Humvee. Het nieuwbouwproject moest eind juli 2005 zijn voltooid.

Een paar maanden later werd bekend gemaakt dat ook het nieuw op te richten Iraakse leger belangstelling had voor de M1117. Het ging om 43 voertuigen, waarvan 41 in de nieuwe verlengde personeeluitvoering. Deze kan tien man vervoeren en is bewapend met een 7,62 of een 12,7 mm mitrailleur. De resterende twee voertuigen worden als commandovoertuig uitgerust, dus met extra verbindings- en navigatieapparatuur. Het werk aan dit project was in augustus 2004 al gestart, het eerste voertuig werd in november 2004 verwacht, de productie moest ook in juli 2005 zijn voltooid.

Textron Marine & Land Systems biedt de Guardian inmiddels aan in 18 verschillende varianten, waaronder een gepantserd personeelvoertuig, een voertuig voor commandovoering, een ambulance en een bergingsvoertuig.

Bronnen:

- Tankograd - MILITARFAHRZEUG 4/2002
- Le M1117 Armored Security Vehicle, RAIDS 206, juni 2003
- Textron ASV goes into operation with US Army, Christopher F. Foss, Jane's Defence Weekly, februari 2001
- Iraq to get US Security Vehicles, Christopher F. Foss, Janes Defence Weekly, augustus 2004
- Verschillende publicaties in De Legerkoerier.

DE LANCIER MODELBOUW

Herenstraat 74
2802 KJ Gouda
Nederland

Tel: 0182-528185
Fax: 0182-584290
E-mail: delancier@zonnet.nl

EDUARD

3711 Nieuw van Eduard is een compleet model in plastic van de Jagdpanzer Early Hetzer. Dit model is compleet met interieur, figuren en p.e. set. € 57,95

ATAK ZIMMERIT SETS

Van dit merk hebben wij de gehele collectie op voorraad. Nieuwe sets zijn:

35029	PzKpfw VI (P) voor Dragon kit no. 6210	€ 23,50
35030	Tiger I Ausf. E late version voor het AFV-Club model	€ 18,50
35031	Bergepanzer Tiger (P) voor Dragon kit no. 6226	€ 18,50
35032	Tiger I Ausf. E late production type voor de nieuwe Dragon kit no. 6253	€ 18,50

ARMORSCALE

Sinds kort zijn wij dealer voor Armorscale uit Polen. Dit merk heeft verbluffend mooie loopjes en pe sets voor zowel 1/72 als 1/35. Zie hun website www.armorscale.com voor producten en prijzen!

DRAGON MODELS

6224	PzKpfw IV Ausf. E (3 in 1). Dit is een geweldig gedetailleerd model van de Pz. IV	€ 37,95
6284	SdKfz 251/2 Ausf. C mit Wurfrahmen 40	€ 37,95

AFV CLUB

35088	8.8cm Flak 18 Anti-Aircraft gun	€ 33,00
-------	---------------------------------	---------

SKYBOW 1/48

4801	Tiger I late production type met zimmerit. Een prachtig model van een zeer goede kwaliteit	€ 27,50
4833	Tiger I early production type	€ 27,50

ARMOR PHOTOGALLERY BOOKS

Van deze reeks boeken hebben wij alle titels voorradig. Deze boekjes hebben zeer veel detail foto's in kleur en 1/35 schaaltekeningen. De volgende titels zijn leverbaar:

No. 4	SdKfz 234 8-rad pantserwagen met 100 detailfoto's in kleur	€ 12,50
No. 5	Saumur tankmuseum. 232 kleurenfoto's van de omvangrijke Saumur collectie	€ 18,50
No. 6	Crusader Cruiser tank Mk. VI met 230 kleurenfoto's en 10 schaaltekeningen	€ 22,50
No. 7	Panzertriebwagen no. 16	€ 19,50
No. 9	Panzerjager Marder II SdKfz 131 met een serie detailfoto's van de Pak 40	€ 19,50
No. 10	Sturmgeschutz III Ausf. D SdKfz 142 assault gun met 161 detailfoto's in kleur	€ 21,50
No. 11	M4A2 Sherman deel 1 met 201 kleurenfoto's, 74 z/w foto's en 7 schaaltekeningen	€ 26,50
No. 12	German railway gun Leopold 28cm K5 (E), geschreven door Jan Coen Wijnstok	€ 26,50
No. 13	Sherman VC Firefly met 260 kleurenfoto's, 45 z/w foto's en 6 schaaltekeningen	€ 29,50

Wij hebben het merk TANK uit Rusland nieuw in de collectie. TANK is een van de beste figuurmerken van dit moment. Het merk levert een scala aan Duitse tankfiguren en Russen. Verder hebben zij een zeer uitgebreid programma wapens en toebehoren. Ook nieuw in de collectie zijn sleepkabels van het merk Eureka XXL. Verder binnenkort op voorraad de BR-52 Kriegslokomotief van Trumpeter, de Stug. III Ausf. B van Tamiya en het hele assortiment van Tristar.

TROJCA BOEKEN

Van deze Poolse uitgeverij zijn een aantal zeer interessante titels verschenen:

SdKfz 250/251 at War. Een boek met veel niet eerder gepubliceerde z/w foto's van beide halfrupsen	€ 79,50
SdKfz 141 PzKpfw III. Een zeer uitgebreid boek met 371 pagina's. Zeer veel niet eerder gepubliceerde foto's, veel technische detailfoto's, schaaltekeningen en kleurentekeningen.	€ 99,50

WIJ WENSEN U FIJNE FEESTDAGEN TOE EN EEN GELUKKIG EN GEZOND 2006